

A női szépség
emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyítész és zsermetes készítmény a 7163

Margit Crème.
Rövid idő alatt szünteti szepelőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mit-esser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tölde bájós arczsint köleszőz, ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hölgypor 60 kr., 3 színben. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr.

Készítő FÖLDES gyógyszer-tára,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József gyógyszer-tára,** Budapesten Király-utca 12.

Czerny-féle Keleti rózsatej
oly meglepően üde, tiszta, fiatalos arczbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatású májfolt, szepelő, pörsenések, bőrtakka, nem szép arczvörösség s a bőr minden tisztátalansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arczsint s egyaránt alkalmas minden testrésze. Arca 1 frt. Balsamszappan hozzá 30 kr.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható 7180

ANTON J. CZERNY, Bécs.
XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (saját házában).
Szétküldés utánvétel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktárak a nagyobb gyógyszer-tárakban és illatszertüzletekben.

Vezérképviselet és magyarországi főraktár **Budapestben TORÓK JÓZSEF** gyógyszer-tárában.

Kathreiner-féle
Kneipp maláta-kávé

Ejnye be jó!

Menyasszonyi selyemkelmék
fehér, valamint fekete és mindenféle más színben igazi gyári áron a valódi selyem és tartósságát való jóállás mellett, méterenként 35 kr-ól 12 frt-ig, porto- és vámmentesen bábos szállítatnak. Legjobb közveletlen megrendéssel forrás magánok részére. Ezaz magz ezer elismerő irat. Minták bérmentesen küldetnek. Svájczba a levélpórtó készre-szálítatnak.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA
selyemkeltő-gyárak szövetségé Zürich. 0940
Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

A legszebb
élő virágokat, esküvői és egyéb csokrokat, alkalmi koszorukat, dísznövényeket és virágokat legutányosabban szállít

REINISCH TESTVÉREK
kereskedelmi kertészete, VII. kerület, Gizella-ut 33. szám.
VIRÁGCSARNOKA
Deák-tér, a földalatti villamos vasút kioskjában.
Vidéki megrendelések postafordultával a leg gondosabban eszközöltetnek. 7252

Báró Glaubitz Alfons
gazdasága és méhészetéből mérsékelt áron kaphatók:

élő méhrajok, méhkaptárak

saját készítmény, tetés szerinti méretben. **Rajszállító-ládák, műlep. A méhészetekhez szükséges gépek és eszközök.** — Fajtenyészetünk: normandiai óriás nyulak, diszgalambok, fajbaromfiak, tojáscsok és gyümölcskosarak. Megrendeléseket elfogad és árjegyzéket küld kívánatra bérmentve: **Dr. Glaubitz Alfons** gazdasági, méhészeti kiviteli telep elárúsítása **Budapest, Garay-tér 11. sz.** 7249

41. SZÁM. 1897. BUDAPEST, OKTÓBER 10. 44. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre ... 6 • Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** egész évre 8 frt félre ... 4 • Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK** egész évre 5.— félre ... 2.50 Kiföldi előfizetőkhez a postai lag meghatározott viteldij is csatolandó.

ERSZÉBET KIRÁLYNÉ ITTHON.

RAGYOGÓ DÍSZT, pompát öltött Budapest fő- és székváros, hogy királyunk koronás vendégeit méltólag fogadhassa s itt létök alatt a tiszteletadás minden jelével ünneplhesse. S e disz, e pompa nemcsak csillogó külsőség volt. Őszintén párosult vele a szívek igazi öröme is, mert mindenki érezte és megértette, hogy ezek a fejedelmi látogatások oly nagy fontosságú politikai és történelmi események voltak, melyek megbecsülhetetlen értékű következményeket vonnak maguk után hazánk és nemzetünk életében.

De e szép napok zaja, mámora legkevésbé

sem tett bennünket fogékonytalanokká arra az újabb nagy öröme, a mely előbb szeptember 25-én királyunknak tiz magyar történelmi szobor állíttatására vonatkozó nagy lelki elhatározása miatt, majd pedig október 1-én az által ért bennünket, hogy mely hódolattal szeretett és tisztelt nagyszonyunk, Erzsébet királyné ő felsége e napon haza jött hozzánk.

Igaz lelkesedéssel fogadta és üdvözölte felséges asszonyunkat az egész Magyarország, melytől most épen egy év óta volt távol. Távol volt tőlünk, nem mintha nem szeretne köztünk tartózkodni, hanem mert családi körülményei és egészsége ápolásának érdekei más helyeken való időzést tettek rá nézve szükségessé. Ehhez járult az a nagy építkezés, mely a budai vár-

palotát egy időre alkalmatlanná tette a benne való nyugalmas lakozásra, s mely miatt még jó darabig el nem hallgathat ott a csákányok és kalapácsok csattogása, zaja.

Most azonban már mégis szán nekünk a feleséges asszony legalább egy hónapot, ezzel is bizonyítván, hogy szíve a megpróbáltatások közepette is változatlan hajlandósággal van telve azon ország iránt, melynek trónra lépte óta mindig őrangyala, hatalmas szószólója és kegyes pártolója volt még olyan esetekben is, mikor az udvar némely köreivel ellentétbe is jutott e miatt.

De viszont Magyarország is a legnagyobb hűséggel ragaszkodott és ragaszkodik ő hozzá ügy örömeiben, mint bánatában. Szerencséjének

Magy. kir. szabad. Osztalysorsjáték.

Az Első magy. kir. szabad. osztalysorsjáték sorsjegyei 7285
kaphatók:
A Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság váltóüzletében
Budapesten VI. ker., *Andrássy-út 5. szám.*

Tessék kísérletet tenni
és meg fog győződni, hogy patkányok és pöcgek kirtására minden körülmények közt legbiztosabb a **László József** gyógyszerésztől által feltalált

patkány pusztító-szer.
Bámulatos hatást és biztos sikerét ezernyi ezer elismerő nyilatkozat bizonyítja.

Ara 1 doboznak 1 frt, 6 doboznak 5 frt használati utastással. — Kapható:
LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerésznél
Maros-Ujvár (Erdély). 7291
Budapesti főraktár: **EGGER-féle** gyógyszer-tár a «Nádorhoz».

Magasabb nőnevelő-intézet.
A Horváth-féle nőgymnáziumban,
valamint a hozzácsatolt elemi és ipariiskolában
mult hó 19-én kezdődtek a beiratások az intézet helyiségében. 6874

József-körút 19. szám.

•Mégváltó gyógyszer-tára Puj, Erdély Hunyadmegye.
Ha szereti gyermekét, használja a kitűnőnek elismert Kárpáti egészségi gyermek-tápkávé.
Kapható a legtöbb gyógyszer-tárban s minden nagyobb kereskedésben.
1 doboz ára 18 krajczár.
Budapesti főraktár: 7290
EGGER-féle gyógyszer-tára «Nádorhoz».

LOHSE világhírű különlegességei
a bőr ápolására.

EAU DE LYS DE LOHSE.
Hatvan év óta felülmulhatatlan mint legkiválóbb bőrvix a tökéletes ifjú üdeség megtartására, valamint a nyári szepelő, napégetés, pirosság, sárga foltok és az arcz minden tisztáltságának biztos eltávolítására fehérben és rózsaszínben szókékek, sárgában barnáknak.

LOHSE liliumtej-szappan csodás illata, tisztasága és finomsága végett a legkiválóbb tolette-szappan. árja 60 kr., rózsaszín 1 frt. Gyártmányom vásárlásánál méltosnak mindig figyelmű a csodra:
GUSTAV LOHSE
45 Hegystr. 46 Berlin, udvari illatszertész.

Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszer-tárában és jobb illatszertüzletekben. 7067

Hirdetések felvételnek a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Városliget

Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem
óriási körkép. Látható: reggel 9 órától esti 8 óráig

Az esti órákban villanyvilágításnál.

Belépő díj 50 kr. 7172

Gyermekjegy 30 kr, katonajegy örmestertől lefelé 30 kr.

Levél szerinti oktatás a Könyvvitelten
és 7341 számtan

megtanulására, írta **Strell Károly**, a kereskedelmi tudományok tanára, Bécsben, Banernmarkt 9. sz. Próbalevél ingyen és bérmentve.

ERSZÉBET KIRÁLYNÉ Ő FELSÉGE KÉT KIADATLAN ARCKÉPE.

tartja, ha boldognak láthatja, s mély részvételt környezi, ha az élet forgandósága felleggel borítja be homlokát.

E hó 1-én délelőtti 9 óra után érkezett meg Ó felsége Budapestre a Déli-vasúton, melynek pályaházában a hivatalos előkelőségektől környezve királyi férje fogadta, ki a még zászlódiszben álló útczákon át kocszított föl vele a várpalotába. A királyt uralkodói dolgai másnap Bécsbe szolgáltatták; de rövid időn visszatér feleséges nejehez, ki a kedvezőtlené vált időjárás miatt eddig állandóan lakosztályában kénytelen tartózkodni, csupán rendes környezete társaságára szorítkozva.

Erzsébet királyasszony, mint mindenütt, itt is csendes egyszerűségben tölti napjait. Korán kel, lehetőleg sokat sétál, s társalgással vagy fölolvastatással szórakoztatja magát. Egészségét kifogástalannak mondják, a mi egész külsején és szokott deli testtartásán fölismerhető.

Míg a király alakját fényképezők, festők és szobrászok igen gyakran megörökítik, a királyné már régóta nem adott alkalmat senkinek, hogy róla újabb képet, vagy szobrot készítsen.

Mostani közörmöt okozó hazajövele alkalmából két régebben készült arcképet mutatjuk be Ó felségének lapunk mai számában. E képek fényképi főlvételek s jellemzőleg mutatják a fejedelmi fenklétséggel mellet az a szívóságot és nemességét, a mely királyasszonyunk egész lényén elárad, s melylyel milliók szívét oly maradandólag meg tudta magának hódítani.

MERENGÉS.

«Lefeküdni, elaludni,
Több fel sem is ébredni,
Aztán semmiről se tudni,
Mert körülem minden — semmi! . . .»

Életűnt költőknek álma,
Vagy vigaszsa hitleneknek,
A kik élve, a halálba
Belenézni is rettegnek.

Életűnt sem, sem hitetlen,
Még költő is alig voltam.
Álmodni is van még kedvem,
Ébredni is, megújultam.

Hogyha teljesülne álomom:
Kétszer élvezném egy-végbe;
S úgy is áldásnak találom,
Hogyha nem teljeseznék be.

Egy jó álom, egész napra
Fölvidámit, erőssé tesz,
A munkához kedvet adva
És reményt a sikeréhez.

Ugy is álom csak az élet,
Magunk szötte, alkotása.
Balga, ki többet remélt,
Mint a mire meg szolgálja!

Legjobb ágyunk a koporsó,
Hosszú, mély álomba ringat;
S ébredésünk, az utolsó,
Tán betölti vágyainkat.

Szász Károly.

PATAKNÁL.

A sűrűben bujkálva
Szaladgál a patak,
Míg én a bürün állva
Szemlélem hallgatag'.

Ugrálva körül-köre,
Nem tartja semmi gát,
Még nem is fél a dőre,
Hogy szétzúzza magát.

De most a mély gödörbe
A mint alázuhan:
(Vélnéd, hogy összetörve!)
Tovább kaczag vigan.

Ott kerekére várja
A mélyben egy malom.
Tánczát azon hogy járja,
Ámulva bámulom.

Mint nyaktörő, vig, pajzán,
Játszó fiú, olyan —
S a tágas völgyben aztán
Gályát vivő folyam!

Szász Károly.

SOLITUDO.

Jókai Mórtól.*

Kedves fiatal barátaim!
Számom kell adnom, hogy mi úton-módon kerültem én a ti diszes társaságotokba.

Hetvenkét esztendő vagyok (a többlet letagadom). Egytől-egyig mind unokáim lehetnétek. Én már kimaradtam a világból: ti pedig most kerestek benne az utat. Nekem már az emlékezet is hamu; ti nektek még a reménység is láng.

Hja bizony, ha sokáig él az ember, egyedül marad az ember.

A kortársak egymás után mulnak el mellőlem. Soha annyi kondoleáló nekrológot nem irtam, mint az idén. Hány erős oszlópa dült ki közéletünk palmyrai templomcsarnokának ez évben! Ez igazán «nagy emberek temetője» volt.

A lakóház is egyre fiatalodik fölöttem. Minden újabb, jobb, mint volt régen: — csak a gazdája nem az. Az asszonyom elment előre: helyette egy kis unokám maradt. Az is uralkodott, ez is uralkodik; hozzá szoktam az engedelmességhez.

A politikai életből is kimaradtam. Hála nemzetem gyöngéd figyelmének, mely a Sándor-utcai dicsőségörlő malomból felszabadított. A főrendiház nem folytatás, — Apollo nem a nap quadrigájának a kocsisa többé: hanem gyertyagyári firma.

S így van ez jól mind!

Az öregség, a sok esztendei szolgálat *jutalma* a solitudo.

Higjétek el nekem, hogy a magányosságnak a gyönyöre elszámálhatatlanok.

Maga az a hely, a hol lakom, egy olyan, az istenség kegyéből engedélyezett sziget, a honnan én élő szemmel lelátok a világra, s a világ nem lát én rám vissza.

Negyvennégy év előtt választottam ki magamnak e helyet, (olyan évben, a mikor jó volt elbujva lenni) nem is én: a gondviselés hozta elém; elhagyott kőbánya volt, rókának, kigyónak, tuskés borznak bozóttal benőtt tanyája. És most egy paradicsom, a mit el nem cserélnék Semiramis függő kertjeiért. Minden lombos fa saját ültetésem, minden gyümölcsfa a saját ójtásom: maga a termő föld, Isten segítségével, az én saját alkotásom. Az egész egy civilizált vadon, a föld alatt vízlevezető, vízfelhozó, villanyközlő csövekkel árkolva, a mit nem lát senki. Házam nem cifra; de tiszta, kényelmes

* Jókai e cikkét, — mely véleményünk szerint a nagy író legszebb művei közé tartozik, — a «Magyar Hírlap»-ból vesszük át, melynek Jókai legújabb munkatársa lett. Jókai a napilapok közül még a «Nemzet»-be dolgozik rendszeren, a szépirodalmi lapok közül pedig a «Vasárnapi Ujság» dícselkedhet vele, hogy Jókait munkatársai közé számíthatja. Így már most is bírjuk ígérését, hogy lapunk számára egy hosszabb elbeszélést ír, melyet — mint már több év óta rendszeren — a jövő évi folyam első számaiban fogunk képekkel illusztrálva közölni. Szerk.

és egészséges. Mindenütt ügyes karbon-natron kályhák, a miknek nem kell kémény: kánikulánk rendkívüliségeinek regulatorai.

S a lonkám rózsafaín túl a fölséges kilátás, melyhez fogható alig van. Alant a tündöklő Duna-tól ketté szelt Budapest, a kit én 44 év óta látok megszületni, felvirulni, óriássá lenni! És még most is minden nap látom újra megszületni. Kora napfelköltekor most is ugyanazt a képet, a min félszázad előtt elmerengtem: egy nagy fehér tengert, mely hullámokat dagaszt, a mikből csak itt-ott látszik elő egy torony keresztje. S aztán a mint feljön a nap, egyszerre fölemelkedik a földet nyomó ködtenger, s elötünik a dicsőséges Budapest a mostani pompájában, a milyenek azt csak álmodtam volna; — s túl rajta a boldogságos róma, a szép, a szabad Magyarország, a kit én innen látok egyre nagyobbá, dicsőbbé lenni! Ha ti azt láttátok volna, hogy mi fektűt e ködtenger alatt ezelőtt félszázaddal!

Hát mi panaszom akkor a magányosság ellen? Aztán nem jön az a magányosság olyan egyszerre.

A nyár elején még vannak félbeszakítások.

Van fiatal családi sarjadék. Szombat délután a vóm, a művész, abbaahagyja a heti munkáját, mint minden rendes mesterember, eljön örülni a kis családja örömeinek; együtt anekdotázunk, saját termésű borunk mellett: mienk a vasárnap, nem dolgozunk semmit. Szerdán délután kijönnek a klubból a jó pajtások, kergetjük a pagátot, fölmelegítjük a magyaros vacsoránál a régi jó és rossz idöket; — aztán hétköznap itt vannak a szőlőmunkások (mind régi betanított hiveim), lehet velük okos dolgokról beszélni.

A verandánk eresze alatt egy fülemülepár rakott fészket, négy kis fiókja csipog már benne: az anya hordja nekik a táplálékot, nem félve tőlünk, kik ott ülünk a fészkevel szemben, étkezve, beszélgetve; a him az alatt a májusfa alján cseteg. Ezek is a házhoz tartoznak.

Korán reggel vagy én kelek előbb, vagy a kis unokám; a melyik előbb kel, megvárja a másikat a reggelizésnél s a tejmaradékot együtt odaviszszük a kis tengeri malaczoknak, a kik már ugyan ojojóznak érte. Aztán elmegyünk érett fügét meg szőlőt keresni. Az alatt megjönnek a lapok. Azokat végig olvasom. Aztán leülök az íróasztalomhoz. Ezen a kis asztalon irtam én meg, a «Magyar Nábob»-tul elkezdve, a regényeimet. Itt is ketten vagyunk: én meg az íróasztal. Élő lény ez már, a ki beszél velem.

Hanem aztán, a mint a nap-planéta közelédk a kánikula felé, kezd fogyni a társaság. A képviselőház szünetel, s azzal a tarokk-kompaniának vége. Fiamuram, a művész, tanulmányútra megy Biharba; asszonyleányom, kis unokám balatoni fürdőre költöznek, s egy nap a szőlőmunkások is bejelentik, hogy vége a kötözésnek, kezdődik az aratási munka: ők is itt hagynak.

Akkor aztán beáll az abszolút egyedüllét. Egy ajtócsukás nem hallik a háznál.

Más hang nem hat fel hozzám, mint a főváros harangjainak zúgása s reggelenként az a moraj, a mit a munkára induló ezernyi társzeker robogása támaszt a város utcáin, hasonló a távoli mennydörgéshez. Ha kinn járok, hallom a fogaskerekű gépzakatelését, cigányzenét, katonazenét; de mind nagy távolbul: a szobámban nem hallom.

Itt ülök ebben a mélységes csendben egyes-egyedül.

Nem jönnek elém Maupassant morphium-mámoros víziói, nem ildöz a «hurla».

Végre a fülemülék is elhagynak: a fiókák szárnya kinőtt, annyuk elvitte őket világot megszokni.

Mindennap háromszor-négyszer körüljárom a kertet, a szőlőt s nézem, hogy nő, hogy érik a gyümölcs, a szőlő. Keresem a fákon a fafuro férget, s jaj a fejének, ha rátalálok. A szőlő zsendül már, a csemegefajok érnek; kezdődik a nagy hadjárat köztem, az Ádám-ivadék, s a lég lakói közt, az évenként megújuló revanche campagne. «Ők» csinálják az inváziót: a rigók, verebek, darazsak és dongók: én fortifikálok. A madár ellenséget spárgára fűzött hirlapjaim riasztják világgá; darazsát, dongót ezrével pusztítanak el üvegharangjaim. Dsingiszkáni gyönyörűségeket élvezek.

S mikor a gyümölcsfák, a szőlők között járok, akkor megtudom, hogy mi a háládatosság?

Egyedül étkezem reggel, délben, este. A konyha más épületben van. Mikor jó napot akarok csinálni magamnak, akkor: bableves disznó-körömmel! Áldom az Istent, hogy nem kell orvosságot ennem! Hogy is híják csak? «Codein!» De jó, hogy az idén nem termett.

Nem kívánczokom a városba, nem epekedem a gyógyfürdők után; nem vágyom a távolba, nem kell az utazás.

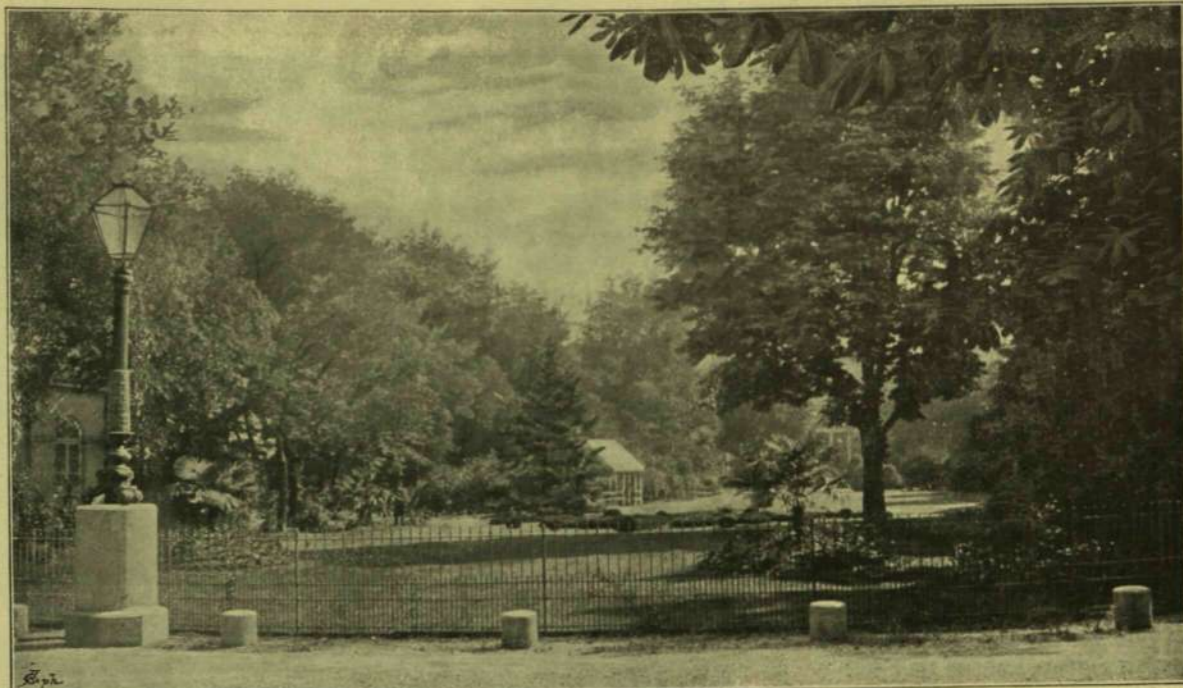
Nem vádol a múltam, nem kápráztat a jövőm. Nincsenek hallucinációim.

Szép asszonyok, tündéralakok álomképe sem kísért. Alusznak már, tengeralatti kristály grotkáiban.

De még sem vagyok egyedül. Itt van még a múzsám. Az utolsó munkámon dolgozom. Utolsó kedvenc thémámon. Mi volt a magyar ezer év előtt? A fügefáim a másodtermésüket növelik. Azokkal versenyzek. Valjon melyikünk előzi meg a másikat...? Én előztem meg őket. Kész az utolsó munkám is. Semmi dolgom többé. Ugy tetszik, mikor a bevégzett munkát fiókomba bezárom, mintha kriptajót csuknék be.

Most azután a múzsám is búcsút vesz tőlem.

Valamit gondolok ki, hogy még itt marasz-

AZ EGYETEM-UTCZAI GRÓF KÁROLYI-KERTBŐL.

taljam. Újra előveszem a munkámat, hogy sajtókezüleg letisztázzam. Ez sem történt még meg velem soha. S a letisztáztott munka tizenhat oldalal többre üt ki, mint volt az eredeti. Annyi új eszme támadt közben.

Egyszer aztán ennek is vége szakad.

Semmi dolgom többé.

Ez aztán a teljes tökéletes magányosság.

Nappal még csak vannak zöld fák, ragyogó virágok, nevető szőlők: van haragos szél, van nyájas napvilág; de este a lámpafénynél, a zárt redőnyöknél nincs semmi, — csak a pasziánsz! Két játszma összekevert kártya négy tizes sorba kirakva: hogy jön ki? Ezen végződik a nap.

Színházak, opera, orfeum, czirkusz, Ós-Buda, klubok! Mind nem léteznek rám nézve. Csak

a pasziánsz járja. «De hát hogy lehet lelkes embernek pasziánszt játszani?» hallom az intést. Hiszen csakis lelkes embernek való az! Az ember megszűnik gondolközni az alatt. Mikor alszom, a test pihen, a lélek ébren van. A pasziánsznál a lélek alszik, a test van ébren.

De hogy még se legyek olyan egész magányosan, az íróasztalom alá elhántyt levélbortékok alól előttemkedik estenden egy nagy fejt fekete bogár, félénk mászással, egyet szökve a falmentében. Rám ismer. Tudja, hogy természetbúvár vagyok: nem taposom el a fajtáját s a mély csendességben elkezd esendesen czipelni. Egy prücsök (cicada sonora). S így mulatunk együtt esténként: egy vén poéta, meg egy fiatal prücsök nap-nap után.

. . . Egyszer aztán, egy borongós estén sűrű lépések hangja veri fel a folyosóm csendjét. Három vidám czimbora vetődik be hozzám: valahonnan a boldog alvilágból, Budapestről, a kiknek eszükbe jutott, hogy van még a világon egy vén pályatárs a zöld erdők zugában, meg kéne látogatni: a «Magyar Hírlap» szerkesztője és munkatársai, megszokott jó pajtások.

Akkor aztán eleven lesz a ház. A három látogató maga is mind költő. Én felhozatom a pinczéből a legrégebb boraimat, előhozom a fiókomból a legújabb munkámat: felolvasom nekik részletenki. A boromat ugyan magasztalják, a munkámat ugyan megrostálják: az történik, a mi még soha sem történt velem, hogy a kész munkám, mielőtt nyomdába került volna, elébb hozzáértő pályatársak bírálatán meg keresztül.

Egyszer aztán azt mondjuk egymásnak: «ha már együtt mulatunk, dolgozzunk is együtt ezután!»

Így kerültem én hozzátok!

A KÁROLYI GRÓFOK NAGY-KÁROLYI VÁRKASTÉLYA ÉS PESTI PALOTÁJA.

Ezen czím alatt ép oly érdekes tartalmú, mint diszes kiállítású könyv jelent meg, melyben Éble Gábor eredeti s eddig nagyrészt ismeretlen kűtfök nyomán, nemcsak az említett épületeket ismerteti, hanem a Károlyi család történetéből sok olyan közérdekű adatot közöl, melyek élénk világot vetnek a megfelelő korra s egy vagy más részben összefüggésben állnak a magyar nemzet történetével is.

A gróf Károlyi család egyik legrégebbi fészke a nagy-károlyi várkastély, mely már több mint 400 éve, hogy első alakjában felépült, de azóta négy ízben alakították át.

AZ EGYETEM-UTCZAI GRÓF KÁROLYI-PALOTA, S MELLETTÉ AZ EGYETEM-TÉRI 6. SZÁMÚ GRÓF ANDRÁSSY-HÁZ.

Ez utóbbi háznak a kapu fölött s attól balra eső első-emlelti szobájában lakott élete utolsó évében Deák Ferencz s itt is halt meg 1876 január 28-án abban a két ablakos sarokszobában, mely a mai Majtán- és Kovald-tele boltok fölött van. E háznak második udvarán, azon a részen, melynek ablakai a gróf Károlyi-kertre nyílnak, van 22 év óta a «Vasárnapi Ujság» szerkesztősége. E házat egy év múlva lebontják, helyén egy új utcazór épül, s egy új útea nyílik, mely az Egyetem-utca a Magyar-útcával fogja összeközöni. Az ezen telek magyar-utcai részén állott ház, melyet a múlt héten már le is bontottak, egykor Jókai Móré volt: 1868—73-ig a «Vasárnapi Ujság» szerkesztősége is ebben a házban volt.

Legelőszőr Károlyi Lanceló kezdte építtetni, Mátyás király idejében 1482-ben, még pedig nem kevés bajjal, mert Szatmár megye rendjei nem jó szemmel nézték a család emelkedését s tartottak tőle, hogy nagyon elhatalmasodik. Ezért minden módon igyekeztek az építést megakadályozni, de hiába, a kastély csak föl-épült. Azonban még ekkor nem volt vár jellege, ezt csak az 1597-iki átépítés alkalmával kapta meg Rudolf császár és a király engedelméből. Már ekkor a török csapatok javában kezdtek prédálni, fosztogatni s épen ez ösztönözte Lanceló Lászlót arra, hogy kastélyát védelemre berendezze. Amde a szatmári rendek gyanakodása megint föl-támadt, s csak sok küzdelem után lehetett az építkezést befejezni.

Pedig a következő században már fontos szerepe jutott a kastélynak, mert végvár gyanánt szolgált a törökök ellen, majd aztán a száguldozó kurucok ellen is. Már ekkor meg volt a kastély ágyúkkal és német őrséggel rakva.

A támadások azonban mind fenyegetőbbekké levén, 1661-ben egészen várszerűvé kezdtek a kastélyt átalakítani s erős is lett az már most, de a benne tanyázó német őrség sok keserűséget okozhatott a Károlyiaknak, mert Károlyi Sándor báró 1693-ban így emlékezik róla: «az német praesidiumot Isten Károlyból kivitte», később meg azt mondja, hogy: «nem kevés baja esett a németek miá».

De azután is volt a némettel baj elég. Így többek közt egyszer Auersperg szatmári parancsnoknak pénzre levén szüksége, egy kompánia gyalogost küldött a várba Gallenberg kapitány vezetésével s Károlyitól 600 frtot követelt levelében. A későbbi kurucz generális a betolakodott németekkel rövidesen és magya-

GRÓF KÁROLYI JÓZSEF. Szatmár megye főispánja és főlkelt nemességének vezetője 1797-ben és 1800-ban.

rosan bánt el. Auersperg levelét a kapitány előtt széttepte s fegyvert ragadván, szolgáló segítségével a hidakon álló német katonákat a várba lökdöste s «truppa vevén őket, meztelen fegyverrel körülvette». Erre aztán a kapitány nagy alázattal bocsánatot kért s szégyenkezve távozott embereivel.

Mikor kitört a kurucz háború, s Károlyi Sándor Rákóczy zászlájához csatlakozott, a szatmári labancz őrség 1704-ben körülvette Károlyit, s

úgy a várban, mint a környéken nagy károkat okozott. Károlyi e támadásra azzal felelt, hogy Szatmárt körülvette, s az őrséget lefegyverezte. Majd Ausztriába tört, s Bécs körül harmincz községet elpusztított. «Megadtam Károlyi rontásnak árát», írta ez alkalommal feleségéhez.

Fontos szerepe volt a várkastélynak 1708-ban, midőn Rákóczy Ferencz fejedelem három ízben is vendége volt és itt állapította meg Károlyi Sándorral az erdélyi hadjárat tervét. A kastély udvarában ma is áll egy öreg hársfa, mely tanuja volt e nagy időknek. A nép Rákóczy hársfájának nevezi most is és azt tartja róla, hogy a fejedelem ennek árnyékában szokott ülni kedves hívével. A hársfán kívül még más is őrzi Rákóczy emlékét a nagy-károlyi kastélyban: a Rákóczy szobája. Azt a szobát ugyanis, melyben Rákóczy lakott, a család kegyeletesen meghagyta máig akkori formájában.

Károlyi Antal tábornagy fia: Károlyi József 1792—94-ig teljesen újra építette a régi várkastélyt. A renaissance-stilben épült palotában csak a Rákóczy-szoba maradt meg — némi toldást leszámítva — eredeti alakjában. E szobán kívül egy történelmi névvel díszített helyisége volt az új kastélynak: a Kőlcsey szoba, melyben a szatmár megye

által festetett Kőlcsey kép függött 1861-ig. A megyében többségre vergődött pecosovics párt ugyanis nem engedte a kitünően festett képet a megyeház nagyertermében kifüggeszteni s így a Károlyi-kastélyba került, mely előtt most már Károlyi István gróf bőkezűségéből ércszobor díszlik.

Legújabbán 1894—96-ig ismét teljesen átépítették a kastélyt a mai díszes alakjára franczia-gót ízlésben.

A NAGYKÁROLYI ÚJ KASTÉLY.

Ha nem ily régi is, de nem kevésbé érdekes a Károlyi grófok pesti palotájának története is.

Az egyetem-utcai roppant nagy telek 1694-ben 150 frton kelt el. A mult század közepén egyideig a Patachich grófok birtokában volt, majd 1748-ban 18 ezer forintért Barkóczy Ferencz egri püspök tulajdonába ment át. A Barkóczyaktól a házat, a telket és a rákosi réteket Károlyi Antal vette meg 1768-ban 33 ezer forintért. Antal gróf a megvásárolt telken hatalmas emeletes palotát építtetett, mely az akkori Pestnek legszebb épülete volt. E palota 1832-ig állt fent. Ez évben Károlyi György lerontatta, s Polláknak, a Nemzeti Múzeum építőjének tervei alapján a mai palotát építtette. Az építkezés 1840-ig tartott. Az 1838-iki árvíz alkalmával kétszáz hajléktalan talált menedékhelyet a félig kész palotában, hol a márvány termekben szénán és szalmán háltak. Élelemmel a grófi család látta el őket naponként. Az árvíz után folytatták az építkezést, melynél az ifjú Ybl Miklós is dolgozott. Az építkezés berendezéssel együtt 1.240.000 váltó forintba került. Az empire-stilben épült palota kívülről nem árulja el a belső fényt és kényelmet, termeinek falait márvány és drága szövetek fedik, remek butorok, nagybecsű festmények láthatók mindenfelé. A földszinti helyiségek száma 77, az emeletieké pedig 83.

E palota a negyvenes években gyülekező helye volt az akkori közélet kitérőseinek. Itt beszéltek meg gróf Széchenyi vezetése mellett sok olyan eszmét, melyek a főváros mai mesés felvirágzásának alapját képezik. Károlyi György gróf s fenkölt lelkű neje Zichy Karolina grófnő itt, e palotában ápolták a jövő haladás még akkor gyenge csiráit. — Hanem a szabadságharc idejében nehézségek vártak a ragyogó szépségű grófné és családjára. Ugyanis a moóri csata után Jellasics erővel a Károlyi-palotába szállt, hol úgy viselte magát, mintha valóban ő lett volna ott az úr, sőt nagy dobozdásokat is csapott s olykor 50 személyre is terített. Itt fogták el január 6-ikán Szapáry Antal grótot is, a ki itt volt megszállva, mert ez Pálffy Mórictól kiutasította a palotában birt szobájából.

Január 9-én gróf Batthyány Lajost, az első magyar miniszterelnököt fogták itt el. Épen a Károlyi család körében vacsorált több főúrral, s a Windischgrätz táborában történeteket beszélt el Batthyány a társaságnak, midőn kardcsörtetés halaltszót s a komornyik jelentette, hogy egy osztrák katonatiszt egyenesen a szalonba akar belépni. Ez a grófné szalonja volt. A palotát nagyrészt Jellasics bán foglalta volt le; csupán a grófné lakosztályát és szalonját hagyta meg a grófi családnak, mint a hol lakhatnak és vendégeket fogadhatnak. Gróf Károlyi György rögtön kiment a katonatiszthez, megkérdezni tőle, mi a kívánsága? A tiszt azt felelte, hogy majd csak a grófné szalonjában fogja megmondani.

A párbeszéd kettejük között szóról-szóra így folyt tovább:

Károlyi György gróf: Bemutatás és bejelentés nélkül senki sem mehet a grófnéhoz; különben vendégeink is vannak.

A tiszt (hátra nézve s az elő-

GRÓF KÁROLYI GYÖRGY. — 1830. évi festmény után.

szoba felé mutatva, hol mintegy 30 fegyveres katona állt): A hatalom mögöttem áll.

Károlyi György gróf: A hatalom ellen nem cselekedhetem.

Tényleg nemcsak az előszobában, hanem kijebb a lépcsőházban is fegyveres cserepárok mutatkoztak.

GRÓF KÁROLYI GYÖRGYNÉ. — Barabás 1846 évi rajza után.

A gróf visszavonult a szalonba, a hol terítve volt. A tiszt követte, aztán megállt az ajtó mellett, a szalon sarkában, s a jelenvolutakat sorra végig nézte éles, szűró szemével. «Talán az egész társaságot el akarja vinni», jegyezte meg gróf Károlyi István hangosan.

Most felállt gróf Batthyány Lajos s így szólt a tisztnek: — Gondolom, kit keres; végezzünk gyorsan.

A tiszt csak ennyit kérdezett: Batthyány Lajos gróffal van szerencsém beszélni?

«Ugy van», felelt Batthyány.

Erre a tiszt, miután eljárást menetetni próbálta, 30 katonájával elvezette Magyarország miniszterelnökét.

A szabadságharc leverése után Haynau ütötte fel tanyáját a palotában s ott lakott egészen bukásáig. Azon iróasztal, melyen anyai halálos ítéletet írt alá, most is ott áll még eredeti helyén...

A rövid szemelvények is mutatják, hogy mily érdekes részleteket tartalmaz az Eble könyve, mely sok új és eddig ismeretlen dolgot tár fel az olvasó előtt. A könyv értékét emeli a szövegben levő 18 kép, melyekből néhányat mi is bemutatunk.

GRÓF PÁLFFY JÁNOSRÓL.

Azon tíz nemzeti hős közül, kiket szoborral való megörökítés végett a király kijelölt, illetőleg elfogadott,

korunkhoz legközelebb esik a mult században élt és szerepelt gr. Pálffy János nádor, kinek személyét és működését a következőkben kívánjuk közelebbről ismertetni annyival inkább, mivel az ő alakja aránylag közel korú volta mellett is kevésbé él a köztudat emlékezetében.

Pálffy a Rákóczy-féle fölkelés alatt Heister és a császáriak alatt harcolt, s 1708-ban Rákóczyval szemben a trencsényi csatát nyerte meg. Hadvezéri hírneve rég bejárta már az egész országot, mikor a pragmatica sanctio által előidézett bonyodalmak Mária Terézia trónját fenyegették. Pálffynak országszerző elismert nagy tekintélye, katonai és államférfi hírneve, azonkívül az uralkodó-házhoz és különösen Ferencz lotharingiai herceghez való személyes ragaszkodása voltak az indító okok, melyek az udvart is arra bírták, hogy már VI. Károly császár betegágyához meghívják azon teendő tárgyakban tanácskozni, melyek Magyarországon szükségessé váltak a trónöröklési rendszer megváltoztatása folytán előállt nehézségek elhárítására. Mikor aztán Mária Terézia trónfoglalása után gondoskodását mindennek előtt arra fordította, hogy a hadsereget kiemelje a sülyedés azon állapotából, melybe VI. Károly uralkodása utolsó éveiben jutott, az 1740 október 24-én tartott titkos konferencián, melyen Pálffy is megjelent, erre nézve legelső intézkedéseinek egyike volt a magyarországi csapatok fővezényletét Pálffy kezeibe tenni le, főruházván őt nemcsak korlátlan hatalommal, de bizonyos tekintetben királyi helytartói ranggal. Oly hatáskör, a milyennel sem azelőtt, sem azután egyetlen magyar közjogi functionárius sem rendelkezett.

És Pálffy, bár ekkor már 77 év nyoma vállait, teljesen meg is felelt a beléje helyezett bi-

zalomnak. Uralkodónője írásbeli ünnepélyes ígérte, hogy a vármegyékhez, melyben Magyarország jogainak és kiváltságainak sértetlen megtartását s az országgyűlés legközelebbi összehívását ígerte, sikerült neki bámulatos tevékenységet fejtenie ki Mária Terézia érdekében, mely különösen akkor nyert fényes igazolást, mikor a poroszok Sziléziába történt betörése első hírére, a fenyegetett jablonkai szoros védelmére sietve hívta fegyverbe a nemzetet.

Ebben nagy segítségére volt Pálffy-nak a magyar lélek legtitkosabb húrjainak ismerete. Az 1741. év január 26-án tizenöt vármegyéhez, Pozsony, Nyitra, Trencsen, Liptó, Veszprém, Somogy, Bars, Zala, Vas, Heves, Bihar, Szatmár, Szabolcs, Komárom vármegyéhez a jászokhoz és kunokhoz intézett felszólítása, hogy lovascsapatokat állítsanak ki, nemcsak a szabad zsákmány ígérével (habituri praedam liberam) hatott a magyar vitézség fölkelésére, hanem még inkább azzal a kijelentésével, hogy maga fog élőkire állni.

Ennek tulajdonítható azt a fényes eredményt, hogy rövid idő múlva már örmömmel jelenthette Bécsbe, hogy csupán Pestmegyéből ezerhatszáz nemes nyilatkozott kétszáz lóra ülni Grassalkovich királyi személynök vezérlete alatt; Vasmelegyéből ezer, Komáromból három-négyszáz. A kunok négyszáz embert ajánlkozta talpra állítani s Pestmegye fegyveresekkel két ezredet szervezni, ezer-ezer emberrel. Magánosok is vállalkoztak tetemes számú lovascsapatokat szerelni fel, mások lovakat, fegyvereket, ruházatokat adományoztak.

De Pálffy nem felede el azt sem, hogy nemzete iránt mivel tartozik. A jablonkai szoros megszállásának hírére Bécsbe sietve, hogy részt vegyen a Magyarország védelme tárgyában megindult tanácskozásokon, ott nem habozott a meghatározottabban nyilvánítani a nemzetnek azt a követelést, hogy magyar vezénylet alatt harcoljanak, a tábornoki és tisztai állásokra magyarok nevezessenek ki.

E föllépésének lett az eredménye, hogy Bécsben lassanként oszladni kezdett a magyarok iránti bizalmatlanság utolsó nyoma s keresztül volt vihető, a német tanácsosok közül főleg Stahrenberg Gundacker gróftól is erőlyesen támogatva az, hogy a magyar hadak vezényletével magyarok, névszerint: Baranyai, Festetics József és Ghillányi János tábornokok bizassanak meg, míg Pálffy Pozsonyba tért vissza, hogy további nyolcezer huszár fölfegyverését eszközölje ki.

Ily érdemek megjutalmazása nem késhetett soká, s az ország örmirivalgása kísérte a megnyílt országgyűlésen, — melyen különben Pálffy köszvényétől akadályoztatva nem vehetett személyesen részt — a nemzet és trón egyesült bizalmából a nádori székbe emeltetését. Hogy a dolog már előre el volt határozva, tudjuk Kolinovics után abból, hogy Pálffy már hetekkel előbb elkészítette nádori peszejét. De a trónteremben letett hódolati eskü, melynek szertartására a lábain állani alig tudó Pálffyt karosszéken kellett vinni, ennek dacára mély és fölemelő hatást tett. Elérzékenyült szavakban mondott az aggyastán köszönetet az uralkodónak és az országgyűlésnek s fogadta, hogy mint eddig, úgy még hátra levő kevés számú napjaiban is királynőjeért és hazájáért kész élet és vért áldozni (Vitam et sanguinem). Ezek voltak azok a történeti nevezetességű szavak, melyek később a köztudatba egész más vonatkozásban mentek át, a fantázia által más jelentőséget nyertek. A történeti tény pedig az, hogy azokat a szavakat nem az egybegyűlt rendek és nem Mária Teréziának a nemzet áldozatkészségét kérő beszédére kiáltottak, hanem az ősz Pálffy rebegette el nádori eskütejele alatt.

Többet nem is mondhatott. Testi szenvedései elfojtották szavait, csak ennyit tudott tenni, hogy mikor a bájos királynő feleje nyujtotta kezét, azt csókokkal borította el.

Fontos szolgálatokat tett Pálffy kétség kívül mint nádor is a megnyílt országgyűlésen a dynastiának. Legbuzgóbb szószólója volt Mária Terézia azon tervének, hogy férjét, a lotharingi herceget, uralkodó társának ismerjék el a rendek, s hogy lecsillapítsa azt a nyugtalanságot, melyet a rendekben az ország sérelmeinek és kivánságainak csak részleges orvoslása előidézett. Fáradozásait nyomon követte az uralkodónő halála: ugyanazon nap, melyen 78 éves

korában Zichy Károly gróf özvegyével, Stubenberg Juliával esküvőjét ünnepelte, Mária Terézia gyémántokba foglalt művészi kivitelű arézképevel lepte meg.

Nem sokára a poroszok újabb betörése Csehországba újlag próbára tette a magyar nemzet áldozatkészségét s az agy Pálffy nádornak a trón iránti buzgalmát. Mária Terézia örömmel küldte meg a nádornak Károly lotharingi herceg azon jelentését, melyben az a magyar csapatok vitézségét a legnagyobb magasztalások közt emelte ki, s a maga részéről is biztosította a királynő a nádort a magyar nemzet iránti szeretetéről és bizalmáról s kérte, hogy e levélét minden megyében közhírré tegyék.

Ily hangulatban vállalkozott Pálffy arra a feladatra, hogy még egyszer megmozgassa, fől-szítsa az ország lelkesedését, hogy a veszélyben levő trón védelmére siessen. Ezúttal 1744 augusztusában Mária Terézia maga is lerándult Pozsonyba s a tanácskozások egyenesen a nádor lakásán folytak, melyet ez betegsége miatt nem hagyhatott el.

Kissé túlzó, de meleg és lelkes szavakban vázolta Pálffy ekkor is a magyarokhoz intézett proklamációiban a poroszok dúlásait, melyek ellen fegyverre szólította a második nemesi insurrekciót. Erős szavakban kelt ki Nagy Frigyes ellen, mint a ki kegyetlen vad esordáival elaraszta Sziléziát, tatár módra rabszjira fűzve hurcolja el a lakosokat, elrabolja gyermekeiket, megbeesteleníti nőiket. Nem érhetné — úgymond — nagyobb csapás Magyarországot, mint ha hasonló állapotoknak esnék martalékául. Ez ellen védekezni pedig csak egy mód van, az általános fegyverkezés, az insurrectio. Pozsony-megye gyűlésén, melyen Mária Terézia is jelen volt, mindenkit lelkesedésre ragadva nyilvánította ki az agg harezok, hogy ha kora engedí, ő is táborba száll a királynőért.

E szavak megint felvillanyozták az országot. Pálffy példáját követték: Esterházy József és Ferenc grófok, Nádasdy Lipót, Bathhány Lajos, Illésházy József. Az egész nemzet egyértelmű felbuzdulással elhatározta, hogy fegyvert ragad királynőjéért. A pozsonyi folkelő sereg vezetését maga a nádor fia, Pálffy Rudolf vette át.

A magyar vitézség, a magyar hűség, tudjuk, mily csodákat művelt. Ragyogó lapokat fűzött az örökösödési háború a magyar nemzet történetéhez, s fegyvereink hosszú időkre kivívták a trón és monarchia biztos alapjait. De az érdem jó nagy része abban, hogy nehéz és zavaros körülmények között a nemzet és királya egymást megértették, a közös veszélyben egymáshoz közeledtek, minden esetre az agy hős Pálffy Jánosé. A ki válságos időben a trón és nemzet között állt, hogy megépítse köztök a kölcsönös bizalom és szeretet aranyhidját, az valóban méltó arra, hogy a királyi kegyelet föl-támaszsa alakját és érzebe öntve adja át az utókor hálás emlékezetének.

TAPA L'OEIL.

A július 14-iki francia nemzeti ünnep, melynek legnagyobb látványossága Párisban a Mars-mezei katonai parádé, egy emléket kellett föl bennem. Mindaz, mit e káprázatos katonai díszszemle nyújt a szemnek, rég elhalványodott emlékezetemben, csak egy alakot látok olyan élénken, mintha itt ülne szemben íróasztalommal.

Pedig nem volt valami földi nagyság vagy földöntúli szép asszony (a milyenek gyakran vetődnek a Mars-mezei ünnepélyre), hanem egy igénytelen, négy lábú állat, egy közönséges kutya.

De ez a kutya páratlanul áll a történelemben. Ha hinni lehetne a lélekvándorlásban, *Tapa l'oeil* nagy bizonyosság volna e hit mellett. Így hívták azt a csodálót a párisiak. Hőfőher, finom szőrű állat volt ez a kutya, angol agár és uszárk sajátságos keveréke; szőrének csillogó féhérségéből azonban két fekete folt vált ki, közvetlenül a két szeme mellett, valami komoly, idegenszerű tekintetű kölcsönözve kimeredt, nagy szemének. Erről a két fekete foltól nevezték el *Tapa l'oeil*-nek.

Mikor először láttam, a Mars-mezei ünnepen, ott volt a nagy tribünön, abban a fényes társaságban, mely a köztársasági elnök fényes kísé-

retét képezte. Aranyhímzésű, rendezekkel teleaggatott egyenruhájú külföldi attachék mellett ült egy széken, pecezeken, magasra föltartott fejjel. Az öreg Grévy papa figyelme ellankadt a nagy hőségben s szeme olykor-olykor le is csukódott, a mint elvonultak előtte a gyalogosok, a fekete lófarkos sisakú dsidások, a bönadrágos vadászatonak, a fehér burnuszokban festői zuavók, a bresti és touloni tengerészek, meg a saint-cyri iskola csinos növendékei, a 30-nál több zenekar idegek korbácsolva, folytonos marseillaise-e mellett, — egyedül *Tapa l'oeil* ült és nézett rendíthetetlen nyugalommal, mintha Egyiptom évezredes porából kiásott sphynx lett volna.

Mikor az elvonulás véget ért, s Grévy úr megkönnyebbülve sietett kocsjá felé, hogy visszahajtsa a hűvös Elysée-palotába: *Tapa l'oeil* is elhagyta helyét, hogy keressen magának a kocsitáborban egy előkelő fogatot, melyben nem ül más, mint egy utolsó divat szerinti hölgyecske. Könnyedén beugrott, helyet foglalt az első ülésen, s azzal a fogat elrobogott.

A «Figaro» híres munkatársa, az immár boldogult Wolff Albert volt velem ez alkalommal; tőle kérdeztem: kicsoda az a hölgy, kinek a kutyáját föleresztették a tribünre?

Az öreg úr széles arczán vidám mosoly cizkázott keresztül.

— A livre d'or-nak tart engem, hogy Páris mind a húszszer híres szép leányát ismerjem? Az a nő kétségkívül csinos és elegáns, de *Tapa l'oeil* nem az övé?

— Ki vagy mi az a *Tapa l'oeil*?

Megbotránkozva nézett rám.

— Ön nem tudja, ki a *Tapa l'oeil*? Igazán nem tudja? — és éreztem, hogy értékemben 50 százalékot vesztettem előtte tudatlanságom miatt.

Alázatos mentegetőzéseim után végre elmondta *Tapa l'oeil* történetét, mely oly csodás, oly hihetetlen, hogy nem merném tovább adni, ha saját szememmel nem győződtem volna meg az elmondottak valóságáról.

Egy napon a Boulevard des Italiens legelőkelőbb kávéházában, a Grand Café-ban, hová amerikai milliósok, orosz herczegek, párisi tékozlók és — magyar bohémek szoktak járni, megjelent egy fehér szőrű, fekete szemfoltos kutya. Egyedül jött és az egyik piros bársony karszékre telepedett. A pinczereknek tetszett a kutya nyugodtsága, s midőn a mellette elmenő kávéfőltetőnek megrántotta a fehér kötenyét, ez nevetve töltött neki egy csészébe tejet. A négy lábú vendég előkelő lassúsággal szűcsölte a tejet és ott maradt a kávéházban 11 óráig. Ekkor kísért a boulevardra, vagy félóra hosszat ögylgett az opera körül, benézett a Rue de la Paix-be, hol a kirakatokat bíralgató hölgyek körül szoktak sétálni az előkelő dandyk, s aztán besétált Páris legelőkelőbb vendéglőjébe: Tortonihoz. Itt sem dobták ki; maga a tulajdonos, az öreg Tortoni parancsolta meg, hogy a különös vendéget szolgálják ki. Az előkelő törzsvendégek, köztük Scholl Aurélien, az «Événement» akkori szerkesztője, meglepetve nézték a különös állatot, s ez utóbbi nevezte el «*Tapa l'oeil*»-nek. Ebéd után *Tapa l'oeil* kiállott az aszfaltra és várt. Egyszerre a kocsik végtelen forgatagjából előtört egy öt ló által húzott óriási bárka, egyike ama lóversenyteri omnibuszoknak, melyek egyszerre 40—50 embert szoktak kiszállítani a Páris melletti lóversenyterekre: Auteuillebe, Vincennesba, Neuillybe, Saint-Quenba, stb. Gyorsan felugrott, s betelepedett az utasok közé. Az ellenőr ki akarta lökni, de az utasok pártját fogták, s *Tapa l'oeil* kijutott a versenyterre. Végignézte mind az öt futamot, de távozáskor nem ült megint omnibuszba, hanem a félvilág egyik lelegegánsabb hölgyének kocsijába ugrott. A hölgy meg volt lepelve, de vendégszeretőnek mutatta magát és behozta Párisba *Tapa l'oeil*-t.

Mikor beértek a Madelaine-templomhoz, hol a nagy boulevardok kezdődnek, *Tapa l'oeil* leugrott a kocsiról és sietett a Grand Hôtel udvarába, mely délutáni 6 és 7 óra közt, ebéd előtti időben, nyüzsgő a sok idegentől. A széles terrazon, szemben a szökőkúttal, leheveredett és nézte az emberek sürgés-forgás-át ép oly nyugalommal, mint a tabouretteken ülő párisi világfiak. Midőn fél nyolczkor megkondult az

ebédre hívó harangszó a hotelben, átsétált a közeli Tortonihoz és a gazda jóvoltából urasan megebédelt.

Jóllakván, a Grand Cafét kereste föl, s a terrazon foglalt helyet, vizsgálgatván a járókelők óriási tömegét, csakúgy, mint a tősgyökeres párisiak, kiknek egyik élvezete üldögelni esti órákban a kávéházak előtti kis asztalkáknál.

Éjfélt tájban ellépdelt a Café Americain-be, hol gavallér urak szoktak mulatozásra összegyűlni, s ott időzött hajnalig egy sarokban, s azután egy magánosan maradt hölgyet kísért haza, annál maradt másnap délig.

Ezt azt életmódot folytatta éveken át bámulatos következetességgel. Hű maradt a Grand Caféhoz, Tortonihoz és a Café Americainhez. Nem mulasztott el délutánoként egyetlen lóversenyt és soha nem történt meg, hogy omnibuszon tért volna vissza. Mindig más és más elegáns hölgyet tisztelt meg azzal, hogy haza hozatta magát.

Ismerete egész Páris és babonás hitte vette körül.

— Világi lelke költözött beléje, — mondogatták komoly emberek is.

És valóban úgy élt, mint egy párisi viveur, kinek semmi dolga nincs. A félvilági hölgyek kitüntetésnek vették, ha a lóversenyről haza hozhatták. Ismeretlen «csillag»-nak az állapította meg a hírét, ha *Tapa l'oeil*-t látták a fogatában.

Kalandja csak egy volt, de az is emelte hírnevét. Tortoninál történt, hogy egyszer valamelyik pinczér durván megrugta. *Tapa l'oeil* nyomban otthagya a helyiséget és másnap már Brébaut-nál, a szintén elsőrangú helyiségben ebédelt, hol tüntető nyájassággal fogadta a személyzet. Tortoni törzsvendégei nyugtalanokva tudakozódtak utána, s a tulajdonos a következő nap délelőttön személyesen ment keresni a Grand Café udvarára a megbántott vendéget. Hízkelde hívta magával; *Tapa l'oeil* elment vele, de midőn a vendéglőben meglátta a gomba pinczért, megvetőleg háttal fordított és távozott.

A vendégek elhagyással fenyegették a helyiséget, ha *Tapa l'oeil*-nek elégtétel nem adatik. Tortoni engedett és a pinczért elcsapta. Másnap újból elhívták a rejtélyes vendéget, s ez meg-

A KIRÁLY MEGTESZI A ZÁRKÖRE A KALAPÁCS-ÜTÉST.

győződve, hogy megbántója már nincs ott, ismét elfoglalta rendes helyét.

A lóversenyeken kívül csak egy hely volt, hol évenként meg szokott fordulni: a július 14-iki Mars-mezei szemlén. Hirneve biztosított számára ülőhelyet a tribünön, hol mindenki ismerte.

Magam két ízben láttam ott, és számtalanszor rendes tartózkodási helyein. Ámbár nem vagyok hívója a lélekvándorlásnak, rám is különös hatást gyakorolt. Nem volt benne semmi a rendes kutya-tempókból. Soha sem hízkelde, sőt nem tűrte a csizorgatást sem. Ugatni csak egyszer hallották, akkor is utójára ugatott.

A KIRÁLY FOGADTATÁSA A DÍSZÁTOR ELŐTT.

Auteuileben történt. A verseny után egy fiatal amerikai miss kocsiába ugrott. A kisasszony azonban nem akarván, hogy *Tapa l'oeil* hirbe hozza (tisztességes, milliomos leány volt, ki magában élt Párisban), szépen letette a földre. Ez a váratlan megszégyenítés dühbe hozta *Tapa l'oeil*-t; nehányat vakkantott, s aztán végigvágódott a földön. Meg volt halva.

Ismerősei behozták Párisba, s a haláleset híre villámgyorsan terjedt el, a klubokban, kávéházakban és vendéglőkben nagyobb szenzációt keltve, mintha kormányválság ütött volna ki. Az éjjeli lapok hasábkot irtak róla.

A Grand Café tulajdonosa, *Valpoli* követelte magának a kitüntetés, hogy törzsvendégének hűlt tetemeit átvehesse és kitömesse. *Tapa l'oeil* földi maradványai díszes üvegszekrényben most is ott nyugszanak a Grand Café fényes nagy termének két oszlopa közt. Nyakán széles aranyöv van (a Café-American hölgyeinek megemlékezése) s rajta a fölirat: «Legkedvesebb barátunknak — *Tapa l'oeil*-nek».

Barabás Albert.

KONDOR GUSZTÁV.

1825—1897.

Kondor Gusztávot, a királyi magyar tudomány-egyetem tanárát, a Magyar Tud. Akadémia tagját mult szeptember hó 18-án temették el nagy részvét mellett. Ravatalát a családtagokon és rokonokon kívül számosan állták körül kartársai, barátai és ismerősei, megjelentek az elhunytak honvédbajtársai és az országos központi honvéd-bizottság küldöttsége, a honvédmenedékház lakói, az egyetemi ifjuság, a budai állami tanítóképző intézet tanulói tanáraikkal. Sok koszorút küldtek a boldogult ravatalára, számosan írásbelileg fejezték ki részvétüket a gyászoló családnál s az elsők közt érkezett Vaszary Kolos bíboros hercegprímás részvétirata. Egyetemünk bölcsészeti karának dékánja és tanárstülete pedig külön gyászjelentésben tudatta köztiszteletben és szeretetben állott tanártársának elhunytát. A bejelentést Lollok Lénárd prépost-plebános végezte, mely után dr. Fröhlich Izidor, a bölcsészeti kar ezidei dékánja mondott megható búcsúbeszédet az egyetem és akadémia nevében s méltatta 43 évre terjedő fáradhatlan és önzetlen munkásságát a tudomány és tanítás terén.

Életrajzi adataiból a következőket közöljük:

Kondor Gusztáv 1825. aug. 7-ikén született Szántován, Bács-Bodrogvármegyében, hol atya kincstári főredész volt. A szülői háznál nyert elemi oktatás után gimnáziumi tanulmányait Baján és Szabadkán, a bölcsészeti pedig a szegedi liceumban jelesen bevégezvén, a mérnöki pályára lépett. 1846 és 1847-ik években az apatini kincstári építészeti hivatalnál, mint mérnökgyakornok működött s ez idő alatt ernyedetlen szorgalommal szép készütséget szerzett magának. Ezután az elméleti mérnöki tanulmányokat a pesti m. kir. tudomány-egyetemen kezdte meg, azonban az 1848/49-ik évi szabadságharaz, melyben tevékeny részt vett, tanulmányait félbeszakította. A VII-ik hadtesthez tartozó 66-ik gyalogzászlóaljban volt hadnagy és ebben a minőségében egy ideig Gőzön őrnagynak a «szolczi hős»-nek adjutónisa is volt. Végig küzdötte a horti, hatvani, kápolnai, verpeléti, nagy-sarlói és branyiszközi csatákat. Később a Klapka vezetése alatti hadtesthez került Komáromba s ennek védelmében mint utász, illetve árkász-főhadnagy vett részt.

A szabadságharaz után tanulmányait az egyetemen folytatta s 1850-ben hites mérnökké avatták fel. Dr. Petzval Ottó egyetemi tanárnak kitűnő előadásai serkentették a mathézis további tanulására, miért is két évig a pesti és két évig a bécsi tudomány-egyetemen mint egyetemi csillagászati ösztöndíjas a mathézisből, természettudományokból és csillagászatból magát ki-

KONDOR GUSZTÁV. — Erdélyi fényképe után.

évből az ő kezdeményezésére állítottott fel s annak igazgatójává nevezetvén ki, azt ő szervezte.

Ugyanez időben kezdte a csillagda felállítását és ezzel kapcsolatosan a csillagászati tanszék állandósítása eszméjét terjeszteni, a mely eszméért ifjú korától lelkesült; s indítványt is nyújtott be ez ügyben a bölcsész-tudományi karhoz, a minek, úgy látszik, meg is lesz a fogamatja, mert a mint hírlík, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a jövő évi budgetben ezen értelemben javaslatot készül előterjeszteni.

Ez év pünkösdjén hirtelen megbetegedett, kénytelen volt magát súlyos orvosi műtétnek alávetni, a mit ugyan szerencsésen kiállott, de augusztus vége felé a hosszas betegeskedés folytán szív működése annyira gyöngült, hogy a leg gondosabb ápolás sem menthette meg már, s szeptember 16-án bevégezte érdemekben gazdag, tevékeny életét.

Halálát özvegyén született Royko Emilián kívül, — kivel 39 éven át a legboldogabb családi életet élte — három fia: Gusztáv királyi albiró, Aladár kir. törvényszéki jegyző, Ferencz kir. kincstári jogügyi fogalmazó és három leánya siratja.

Szerény egyszerűségben élt és minden idejét a tudományos munkásságnak és szeretett családjának szentelte. Az 1848/49-iki eseményekről mindig nagy lelkesedéssel emlékezett meg.

Nem hiányzott soha a honvédegyesület gyűléseiről, a melyen Csanádmegye régi honvédeit képviselte.

Első irodalmi munkája a belvárosi reáliskola 1858. évi értesítőjében jelent meg a maximum és a minimum elméletéről. A 60-as években megjelent tankönyvei a váltójogról, váltóisméről, könyvvitelről és vámszámításról több kiadást értek meg. Nagy számú csillagászati értekezései a Természettudományi Közönlönyben és az Országos középiskolai tanáregyesület közönlönyében jelentek meg. Az akadémiában ő tartott emlékbeszédet Herschel, Nagy Károly és Petzvall Ottó fölött. Az Akadémia adta ki a «Részletes külzseléki egyenletek egészése» és a «Dél-lőkör, különösen mint déll távcső használva» cz. terjedelmes értekezéseit.

EGYVELEG.

* A madártávlatról már évezredekkel ezelőtt igen szép rajzot közöl a babyloni *Etana epos*, melynek csak töredékei maradtak meg. Egy sas viszi Etanát az égbe s minduntalan figyelmezteti őt, hogy kisebb-kisebb lesz a föld és a tenger, míg végre a föld csak egy kis kertnek látszik, melyet tenger körve. Minden esetre feltűnő a rajz abból a korból s oly országból, hol csak mérhetetlen síkság van.

* Nyilvános papirkosarakat helyeztek el újabban Amsterdam utcáin és nyilvános terein, hogy a közönség a különben elhanyagolt papirokat s más apróságokat ide dobja s azokat felhasználni lehessen. A tisztaság érdekében igen üdvös intézkedést több más városban is utánozták, így Oldenburgban és Blankenburgban. Az utóbbi helyen papirkosár helyett csinos barnára festett gyűjtő szekrényeket függesztenek ki a falakra és lámpaoszlopokra.

* A legdrágább sir a Mahomedé. A rajta elhelyezett gyémántok és rubinok értéke mintegy 20 millió forint értékű.

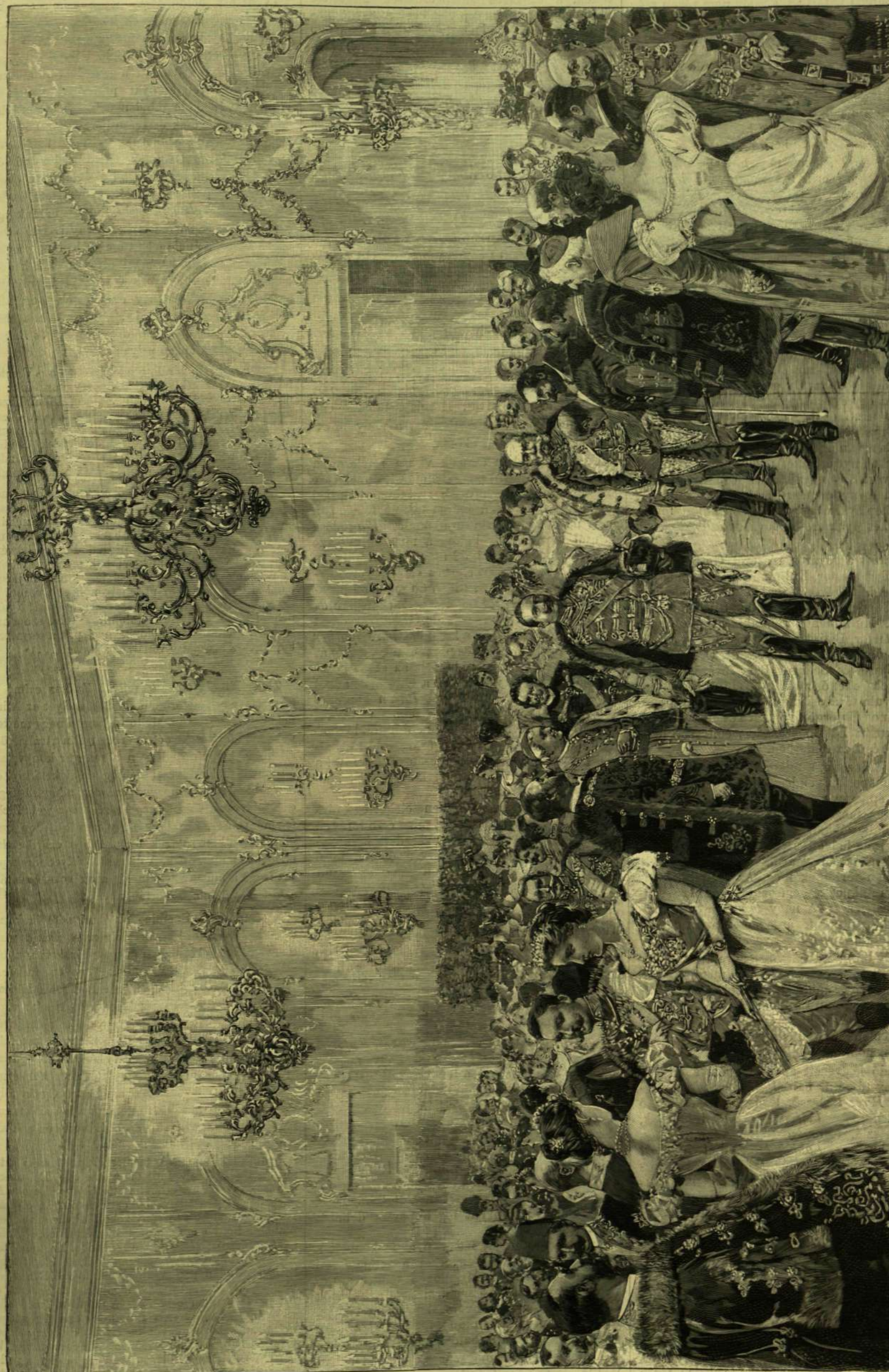
* Üvegkoporsókat alkalmaznak újabban Amerikában, mivel ezeket a szó szoros értelmében légmentesen lehet elzárni s így közegészségi szempontból alkalmasabbak, mint más koporsók. Készítenek már aluminium koporsókat is, melyeknek előnye nagy könnyűségük, de az ilyen ma még 2000 frtba kerül.

* A legdrágább szék a pápé. Egy Tropp nevű gazdag amerikai bankár készítette teljesen masszív ezüstből s előállítására körülbelül 80 ezer forintba került.

* A platina használata az elektrotechnikában rendkívül nagy, s ennél fogva ezt a becses ásványt most sokkal nagyobb mértékben termelik, mint ezelőtt. 1880-ban Oroszországban 6700 fontot termeltek, 1894-ben, bár azóta más országokban is ássák, már 12000-et. Egy kiló platina ára 500 forint, de ez az ár folyvást emelkedik.

* Kőolajöntözés. Éjszaka-Amerika némely részeiben nyáron alig van eső, a föld egészen kiszárad s rengeteg por van, mely a vasuti utasoknak nagyon kellemetlen. Megkísérelték a síneket öntözni, de nem használt, mivel a meleg a vizet hamar elpárologtatta. Ezért újabban a pensylvániai vasutársulat e célra igen finomra szitált maradék petroleumot alkalmaz, mely nehezebben párolog el s ezenkívül a porszemekből ragadós csomókat alkot s megakadályozza széthordásukat. A különös öntözés jól bevált, egy nyáron elég kétszer öntözni. Csak attól tartanak, hogy idővel a síneken valóságos aszfaltboríték képződik.

* A tenger mélyében a genfi tóban tett vizsgálatok szerint legfőljebb 100 méterig hatol le a nap-sugár; egyes esetekben azonban még 200 méter mélységben is találtak némi nyomát a napfénynek; azontúl teljes sötétség uralkodik; de rendkívül érzékeny bromezüst-kocsnyalemezek használatával 400—500 méter mélyen is lehet valami világosságot előidézni. Körülbelül ugyanezen mélységben fordulnak elő a legutolsó növények. Csodálatos, hogy még sokkal nagyobb mélységben is vannak állatok, melyek maguk terjesztenek világosságot, ha zsákmányra indulnak. A vak állatoknál a tapintó érzék van nagyon kifejldve. A búvárok már 25—30 méter mélységben alig látják az apró állatokat, s messzire egyáltalán nem látnak; a tárgyak kezdetben kék, lentebb fekete színek, még azok is, melyek a szabadban pirosak. A tengerből fölmerülő búvár a nappali eget pirosnak látja; alkonyat fénye már 10 méter mélységben sötétnek látszik.

ajknak legkönnyebben sajátíthatják el a magyar nyelvet. Az ügyet átteszik az I. osztályhoz.

A jelentések hossza sora következett ezután a szeptember 30-iki határidővel lejárt pályázatokról. A gróf Karátsanyi-jutalomra (200 arany vigjáték-nak) hét pályamű érkezett; a gróf Teleki jutalomra (100 arany) 21 szomorújáték; a Bulgyovszky-jutalomra (hazafias költemény) 27, a Farkas-Raskó-jutalomra (szintén hazafias költemény) 30; a Péczely-jutalomra (megjelent regények kitüntetésére) hárman küldtek be műveket, de a bírálók az utolsó években megjelent összes regényeket tekintetbe veszik. A második osztályban a Dóra-jutalomra pályamű nem érkezett. A Magyar Általános Biztosító Társaság jutalmára egy pályamű; a Vigyázó-jutalomra egy pályamű. A Magyar Kereskedelmi Csarnok Széchenyi-jutalomra két pályamű érkezett. A Léva-jutalom, a Pollák-jutalom és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesület Fáy-jutalma meddő maradt; a Széchenyi Béla gróf 200 aranyos jutalmára, Sobányi Gyula kézirata, a Tomory-jutalomra két pályamű érkezett.

Az összes ülés után az I. osztály tartott Zichy Antal elnöklésével ülést, a melyet Szinnyei József rendes tagnak «Középkori nyelvműveink olvasása» című székfoglalója töltött ki. Ez érkekezésében Szinnyei a régi helyesírásának, a középkori magyar nyelvnek, a vele érintkező és rokon nyelveknek tüzetes megvizsgálása útján arra az eredményre jut, hogy nyelvünk hangzórendszere a történelmi korban jelentékenyebb változásokon ment át. A felolvasást megélejezték.

A történelmi társulat okt. 7-iki ülésén Thaly Kálmán bánatos szavakkal jelentette be Pulszky Ferencz másodelnöknek, Jakab Elek választmányi tagnak és Arméth Alfréd külső tagnak elhunytát. Szolnok-Doboka-, Szeben-, Kolozs-, Csanád-, Krassó-Szörény-és Beszterce-Naszód-vármegyék 100—100 forinttal az alapító tagok sorába léptek. Gróf Zichy Jenő 100 aranyat tűzött ki oly pályamunkára, a mely a honfoglalásra vonatkozó kitételeket ismerteti. A nyílt pályázat már lejárt s két mű érkezett be: az egyik Anonymussal foglalkozik, s szerzője Sebestyén Gyula; a másiknak «Bölcs Leó taktikája» a címe, s Váry Rezsőtől való. A két munkát kiadják a bíráló-bizottságnak. Az ülés végén Mayer Gyula még bemutatta Thallóczy Lajosnak az 1722/23. évi magyar országgyűlés törvényeinek közzétételére című értekezését, mely bőven és érdekesen szól ama törvények közzétételéről sok viszontagságáról.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK.

Table with columns for subscription types (e.g., Vasárnapi Ujság, Világkrónikával együtt) and prices for different periods (egész évre, félévre, negyedévre).

Az előfizetés bármelyik hónap elsőjén kezdve eszkeüthető.

Az előfizetést a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. küldendők.

Új kedvezmény előfizetőinknek. Folyó év október 1-től kezdve, azon előfizetőinknek, kik a «Vasárnapi Ujság»-ra az egész évi előfizetési díjat, 8 frtot, egyszerre beüldik, ugyanily összegű, tehát, 8 frtől szóló visszatérítési szelvényi adunk; ugy szintén azoknak, kik a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» egész évi előfizetési díját, 12 frtot egyszerre beüldik, ugyanily összegű, tehát 12 frtől szóló visszatérítési szelvényi adunk. Ezen visszatérítési szelvények a budapesti általános visszatérítési pénztárnál az illető előfizető javára elhelyezett, tehát saját tulajdonú tekintendő takarékbetétek lesznek. (Ezen visszatérítési szelvények körülményes ismertetését «Filléres takarékpénztárak» című közleményünkben, lapunk 38. számában, találja az olvasó.)

A «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatala.

MI UJSÁG?

A királyné Budapesten. Erzsébet királyné október elsőjén érkezett Budapestre. Visszavonultan él a budai királyi lakban, mert a rossz, esős idő még rendes sétáiban is megakadályozza. Gizella főhercegnő leányával, Seefried bárónővel e hó 6-ikán Budapestre érkezett édes anyja látogatására. A király visszaérkezését e hó 10-ikére várják.

A királyi pár mellszobra a Park-klubban. A Park-klub a legutóbbi napokban abban a szerencsében részesült, hogy a királyi kétszer is megjelent fényes helyiségeiben, először Vilmos német császárral, aztán a román királyi párral. A klub választmánya ennek emlékére elhatározta, hogy elkészíteti a királyi pár mellszobrát, márványból vagy bronzból, értékes anyagu talapzaton. E célra a választmány 40,000 koronát szavazott meg.

A császárlátogatás napjaiból. II. Vilmos német császár látogatásának emlékezetes ünnepi napjaiból még mindig vannak egyes jelenetek, melyeket a festőművészek megörökítettek, s melyek közül egyet ez alkalommal mi is bemutattunk még. A budavári királyi palotában szeptember 20-ikán tartott udvari fogadó estélyt ábrázolja e képünk, melyet Limmer festőművész készített, ki engedélyt nyert az estély megsejmlésére. A fényes magyar diszruhás alakokkal váltakoznak a főpapok egyszerű öltözékei, a csillag katonai egyenruhák, a hölgyek elegáns tolettjei. A kép előterén áll Vilmos császár királyunkkal. Királyunk mellett látható Szögény-Marich László berlini nagykövetségünk, majd elől báró Bánffy Dezső miniszterelnök, az uralkodók után következő sorban Fejérváry báró és Wlascics miniszterek, s még többen a jelenvolt előkelőségek közül.

József főherceg iskolatársai. Ötven esztendeje, hogy a piaristák budavári főgimnáziumában érettségi vizsgálatot tett József főherceg, Magántanuló volt, de iskolatársai közül a szorgalmasakkal gyakran érintkezett. Az érettségi vizsga után közszorítással fogadták, hogy negyven év múlva találkoznak. Tíz év előtt harminczan találkoztak is fenéséges iskolatársuknál, s akkor elhatározták, hogy az ötvenedik esztendő évfordulón ismét összegyűlnek. Ennek napja október 5-ike volt. Tizenkilenczen ígérték megjelenésüket, de csak tizen válthaták be. József főherceg a Margitszigetre hívta meg iskolatársait, azonban a szakadó eső miatt budavári palotájában vendégelte meg őket.

A gyülekezés a várpalota plebánusánál, Vézinger prépostnál volt. Megjelentek: Palkovits József tábornok, Pfrim László közigazgatási bíró, Havassy Ignác biztosító-intézeti osztályfőnök, Nagy N. János verebélyi ügyvéd, Strobl Lipót háztulajdonos, Sturm István földbírtokos, Csáky Géza nyug. postafőnök, Kleberg Vilmos nyug. pénzügyi számtanácsos, Szabó Imre földbírtokos és Glasz József udvari szijgyártómaster. Az egybegyűlétek ép a fölött tanakodtak, hogy mikor menjenek küldöttségben a főhercegehez, mikor kinyílt az ajtó, megjelent köztük József főherceg, haugos «Jó reggel!»-tel üdvözölte régi pajtsait, és barátságosan kezét fogott velök. Aztán a Zsigmond-kápolnába mentek. Az isteni tisztelet után a főherceg hazatért, míg a többiek a sirboltba mentek le s koszorúkat tettek József nádor és László főherceg koporsójára. Az egyik koszorú szalagjának felirata ezüstös betűkkel: «A nagy nádornak — ja, József főherceg gyermekkorú barátai.» A másik koszorú széles fehér szalagjára aranyos betűkkel ezt írták föl: «László főhercegenek — az apa, József főherceg gyermekkorú barátai.» Mikor a koszorúkat elhelyezték, Nagy N. János ügyvéd mondott megható beszédet. A koszorúzás után a plebánus a találkozásról jegyzőkönyvet vettek föl, s átmentek a főhercegi palotába, hol fenéséges házi gazdjának az étteremben várt rájuk. A magyaros ebéd alatt József főherceg kitűnő jókedvvel társalgott. Derülten mondta el, mikor a vizsgán a német nyelv professzora megbuktatta. «De azóta németül is megtanultam», tette hozzá. Mélyen meghatótt mindenkit, mikor a főherceg pohárral kezében felköszöntötte barátait. «Adjunk mindnyájan hálát az Istennek, mondd — hogy e napot meg engedte érni.» Majd emlékeztetett arra, hogy milyen nehéz, küzdelmes idők voltak azok, a mikor még mindnyájan ifjak voltak. E rossz idők ma már, hála Istennek elmúltak, a magyar hazára és a nemzetre jobb idők járnak már és hiszi, hogy a boldogulás útján most már állandóan megmarad a sokat szenvedett magyar nemzet. Poharát régi barátjaira és azok egészségére ürítette. Eljénzessel fogadták az öreg urak a főherceg szőp pohárköszöntőjét és nevükben Nagy János köszöntö meg a megemlékezést. Asztaltobant után mindnyájan az első-emeleti terembe vonultak le és csaknem dőlőntani négy óráig voltak ott vígan, jókedvben, hallgatva a házigazda jóízű adomait. Búcsúzóskor megráta a főherceg vendégei mindégükének jobbját.

A német császár otthon is kedvtelével emlegeti magyarországi látogatásának és főkép budapesti tartózkodásának rendkívül kellemes és élvezetes részleteit. Az itteni ünnepélyes napok közvetlen hatása alatt hangzott fel a budai várpalotában az a történelmi nevezetességű lelkes felköszöntő. A német császár a mi királyunknak és közvetlen környezetének előre elmondotta toaszta tartalmát, a melyen meg is látszott, hogy nem tollragó diplomaták csinálták; a felköszöntő lendületes formulázása és szabad előadása azonban rögtönözve volt. Királyunk Ó felségére nagyon jó hatással voltak felséges vendégének lelkes szavai. A német császár állandóan nagy és mély érdeklődést mutat hazai viszonyaink iránt; így megkérte József főherceget, küldené el neki Berlinbe a főherceg által kiadott «Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn» összes köteteit, a mely folyóirat főcélja tudvalevőleg épen az, hogy a külfölddel tárgyilagosan megismertesse hazánk néprajzi viszonyait.

A román királyné a budapesti egyetem díszdoktora. A budapesti tudomány-egyetem bölcseleti kara és tanácsa október 2-ikán Hercegh Mihály rektor elnöklése alatt ülést tartott s Erzsébet román királynét, Carmen Sylvát az egyetem díszdoktorává választotta. A doktori diplomát küldöttség viszi el a román királynénak.

Új valóságos belső titkos tanácsosok. A hivatalos lap okt. 7-én közölte, hogy Pallavicini Ede őrgróf, a főrendiház tagja s a magyar hitelbank vezérigazgatója, és Láng Lajos képviselő, a képviselőház alelnöke valóságos belső titkos tanácsosokká nevezettek ki. Mindkettő kiváló személyisége a közéletnek. Pallavicini Ede őrgróf közel három évtized óta tevékenyen működik közre az ország közgazdasági ügyeiben s elismert szaktekintély nemcsak hazánk, de a külföld pénzvilágában is. Magyarország állami hitele érdekében kifejtett tevékenysége közismereti, s abban a felendülésben, a mely két évtized óta a magyar közgazdaság terén tapasztalható, kiváló része és nagy érdemei vannak. — Láng Lajos a nyilvános pályát mint író és hírlapíró kezdte, majd az egyetemen a statisztika tanára lett. 1889—92-ben a pénzügyminiszterium államtitkára volt. 1878 óta tagja a képviselőháznak, s jelenleg egyik alelnöke. Közigazdasági munkáiért a magyar tud. akadémia tagjai közé választotta, s ő kezdeményezte a közgazdasági társaságot, melynek elnöke.

A pápa gyémántmiséje. XIII. Leó pápa a jövő év január elsőjén fogja megünnepelni gyémántmiséjét. Ekkor lesz ugyanis hatvanadik évfordulója annak, hogy XIII. Leó pápa, mint egyszerű pap első miséjét mondotta. Küldöttség Klotild főhercegnőnél. Szeptember 30-án előkelő fővárosi polgárokból álló küldöttség tisztelettel Klotild főhercegnőszonyrá, hogy a főváros polgárságának háláját és köszöngtét tolmácsolja a csirkveniceiai László-gyermekekotthon megalapításáért.

A küldöttséget Radocza János országgyűlési képviselő vezette, s ő köszöntö meg az oadaó díradózást és buzgóságot, a melyet a fenéséges asszony egy nagy emberbaráti eszme szolgálatában tanusit. Ebből a buzgalomból a székes-főváros polgárai erőt merítenek és hozzá fognak járulni ahoz, hogy a László-gyermekekotthon mihamarabb valóságos áldása lehessen a szenvedő gyermekeknek. A főhercegnőszonyra s a szintén jelenvolt József főherceg melegen megköszönték a polgárság érdeklődését, s minden egyes küldöttségi taggal hosszabb ideig beszélgettek a tervezett intézetről s annak áldásairól.

A Zichy-család ünnepe. A Zichyek zsélyi kastélyában okt. 3-ikán lelkes ünnep volt a minap. Zichy Jenő gróf ugyanis letette az ősi levéltárba ázsiai utazásában szerzett ritka értékű gyűjteményét, a többi között azokat az okmányokat, adatokat és fotográfiákat, a melyek a Zichy-család eredetére vonatkoznak. Az ünnepen résztvett az egész grófi család, a széniórral, Zichy Ferencz gróf főváros-nokmesterrel.

Zichy Jenő gróf előbb díszkiadásban megjelent könyvéből olvasott föl néhány részletet, mely a Zichy-család eredetének földérítéséről szólt. E szerint a Zichyek ősmagyar ivadéka a cserkeszek közé telepedtek és itt akadt a gróf is a Zichyanoffok nyomaira, a kik közt le is fényképezette magát. Egy óra hosszat tartott az érdekes előadás, a melynek végzetével a gróf átadta a képeket és írásokat a család levéltárosának. Az előadás után lakoma volt, a melyen Zichy Ferencz gróf, Zichy József gróf, Zichy Jenő gróf mondtak pohárköszöntőket.

Elhunytak még a legközelebbi napokban: Csikós Alajos, cs. és kir. vezérőrnagy, régi jeles katona, a ki a legutóbbi tatai hadgyakorlatokon még résztvett, Budapesten. — Sági Gyula, magyar kir. honvédőrnagy, 48 éves, képzett katona, Ovári képviselő sőgora, Veszprémben. — Márczy Sándor, polgármester, 65 éves, Szepes-Szombatban. — Dr. Ujházi Károly, Debreczen III. kerületének népszerű orvosa, ki egész Debreczen városa ismert, Ujházi Edének, a nemzeti színház művészeének édes atya, 81 éves korában, Debreczenben, hol 1842 óta lakott.

Óz. Könyves-Tóth Antalné, szül. Simonffy Polyxena, Simonffy debreczeni polgármester nővére, a néhai egyházkerületi és kollegiumi ügyész özvegye, ki férjével együtt mintegy százezer forintnyi bírtok alapítványt tett a kollegium javára. — Szobosics Jánosné, szül. Valovics Rozália, helytartótanácsos özvegye, 95 éves korában, Budapesten. — Óz. Halmay Józsefné, szül. Kárász Mária, 57 éves

AZ «IKA» ÖSSZEÜTKÖZÉSE A «TYRÍÁ»-VAL. — Pauc Géza rajza.

Török és Társa cég hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk. 7350

Magyar általános takarékpénztár részvényszerzés. Az igazgatóság rendkívüli közgyűlés egybehatározta a el. E rendkívüli közgyűlés az igazgatóság javasolnia fogja, hogy a részvénytőke 500,000 forinttal emeltessék fel. 2000 drb 250 frtos (500 koronás névre szóló új részvény bocsátassék ki és hogy egyuttal forgalomban levő 10,000 drb 100 frtos részvény 4000 drb névre szóló 250 frtos (500 koronás) részvényekre cseréltessek be. 7359

HALÁLOZÁSOK.

Kulcsár FIBIAN, a csorna-premontrei rend nagyérdemű tagja, aranymisés pap, régi honvéd, elhunyt október elsőjén 82 éves korában. Csornán. A rend Nesztora, mint honvéd végig küzdötte az egész szabadságharcot a világoz gyásznapig. Mikor az ellenséges csapatok bevonultak Keszthelyre, Kulcsár két paptársával, Laky Demeterral és Sebesy Kálmánnal éjnek idején Jeruska János rezi-plébánoshoz menekült. A szerzesának azonban elfogták őket és hátrakötött kézzel visszahajtották Keszthelyre. Itt kegyetlen vallatás után szabadon eresztették Kulcsárt, két társa azonban fogoly maradt; Sebesy Olmützbe, majd Jozefstadthba vitték, hol négy évig ült nehéz fázfogságban. Kulcsár ezután visszatért a rendbe. Tizenhárom évi tanári működés után jószágkormányzóknak neveztek ki a rend csornai birtokára, honnan Jánoshidára, majd pedig Túrjére került. Temetése nagy részvét mellett e hó 2-ikán volt. Koporsóját egykori bajtársa, Laky Demeter, a rend őz perjele szentelte be.

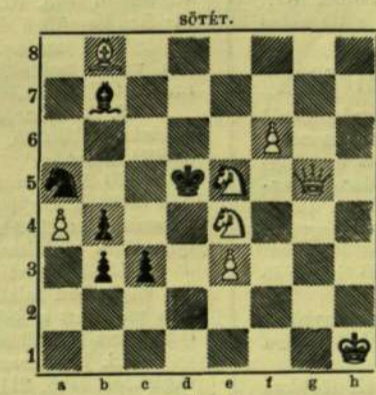
Elhunytak még a legközelebbi napokban: Csikós Alajos, cs. és kir. vezérőrnagy, régi jeles katona, a ki a legutóbbi tatai hadgyakorlatokon még résztvett, Budapesten. — Sági Gyula, magyar kir. honvédőrnagy, 48 éves, képzett katona, Ovári képviselő sőgora, Veszprémben. — Márczy Sándor, polgármester, 65 éves, Szepes-Szombatban. — Dr. Ujházi Károly, Debreczen III. kerületének népszerű orvosa, ki egész Debreczen városa ismert, Ujházi Edének, a nemzeti színház művészeének édes atya, 81 éves korában, Debreczenben, hol 1842 óta lakott.

Óz. Könyves-Tóth Antalné, szül. Simonffy Polyxena, Simonffy debreczeni polgármester nővére, a néhai egyházkerületi és kollegiumi ügyész özvegye, ki férjével együtt mintegy százezer forintnyi bírtok alapítványt tett a kollegium javára. — Szobosics Jánosné, szül. Valovics Rozália, helytartótanácsos özvegye, 95 éves korában, Budapesten. — Óz. Halmay Józsefné, szül. Kárász Mária, 57 éves

korában, Fóthon. — Özv. JÁVORSZKY IMRÉNÉ, szül. Hartmann Anna, 70 éves, Kassán. — MÁNDELK DÁNIELNÉ, szül. Skultety Mária, néhai erdőmester özvegye, Diós-Győrön. — Özv. DEÁK ISZKÁNÉ, szül. Gaal Mária, 70 éves, Kolozsvárt.

SAKKJÁTÉK.

2029. számú feladvány Vetesnik L.-től. (I. díjat nyert feladvány.)

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 39-ik számában közölt képtalány megfejtése: Nem mindig az arat, a ki vet.

Szerkesztői mondanivalók.

A fivérek és a nővér. Köszönettel vettük, közölni fogjuk. Erdemes volna ezekből az igazán szép és értékes szerb népkölteményekből egy kötetre való lefordítani és kiadni. Kárpátnak. Ez nem vált be. A válasz tollunk nem függő, véletlen körülmények miatt késett. Falun. Esetleg sort kerítünk rá. XXVII. (Hugó) Tavasz erdő. Az előbbi már rég szebb fordításban bírja a magyar irodalom; nem volna

érteleme a gyöngébb próbálkozás közlésének. A «Tavaszerdő» elég csinos kis vers, de vannak apróbb fogatkozások.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Foulard-selymet 60 krtól 3 forint 35 krig méterenként — japáni, kínai, stb. a legjobb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg-selymet 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként; sima, csikos, keozkózt, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal stb.) megrendelt árukat postabér és vámentesen házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udv. szállító) selyemgyári Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 7061

Legjobb és leghirvesebb pipere hölgypor: a La VELOUTINE 6959 Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE CH. FAY, ILLATZERÉSZ. PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Alapítottatott 1864. Vegyi tisztító és kelmefestőgyár BERKETZ ISTVÁN utóda 7036

Kiültetve az 1878. évi párisi világkiállításán. Kiültetve az 1878. évi bécsi világkiállításán. Kiültetve az 1876. évi szegedi országos kiállításán. Kiültetve az 1856. évi budapesti országos kiállításán.

Vegyi tisztításra és festésre elfogad mindennemű hölgy-, úri és gyermekruhákat, háztartási cikkeket, u. m. függönyöket, butorszerzeteket, szőnyegeket, himzéseket stb. a lehető legjutányosabb árért. Üzlethelyiségek Budapesten: IV., Rózsa-ter 7. és IX., Kinizsi-utca 14. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Levélbélyeg-kereskedés
PRÜCKLER J. C.
 Budapest, IV., Régi posta-u. 5
 Alapítástól 1876. 7240
 Veszek! Eladok! Cserélek!

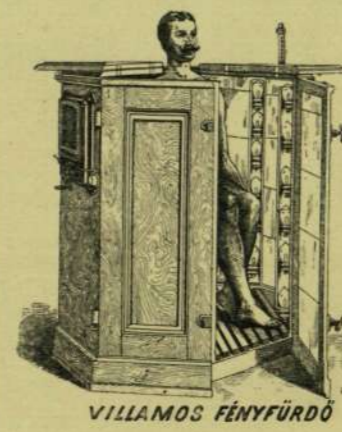

**A SZEPSEG
 ÁPOLÁSÁHOZ.**
 Eddig el nem ért
HATÁS.

KIELHAUSER H.
 folyékony
Glycerin-Crème
 ártalmatlan anyagokból készült sikerült vegyület, mely nemcsak a bőrt finomítja, hanem tényleg az ifjú üdéséget eleveníti és azt állandóan fenntartja. Legjobb övezet levegő, szél és napfény ellen eltávolít napfoltot, szeplőt, májfoltot és minden más bőrtisztatlanságot.
Glycerin-Crème-Szappan
 kiváló enyhe, bárszonszerű bőrt ideje elő. A Glycerin-Crème használatánál ajánlható a

Párisi Hőlgypuder
 a legártalmatlanabb puder, a bőrt sejt fehérszínre változtatja és azt simán és szárazon tartja.
 Hamított párisi hőlgypudertől és Glycerin-Crémétől óvakodjanak; csak az a valódi, melyen a csíkjépen, valamint a leírásban a mellékelt védjegy van.
 Rakár minden gyógyszerárban és illatszertárban.
 Magyarországi főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12.

Magyar kir. államvasutak.
Hirdetmény.
Osztrák-magyar-bajor vasuti kötelék.
 (A II. rész B. füzetéhez kiadott VI. pótlék és a III. rész 2. füzetéhez kiadott III. pótlék életbe lépése).
 F. évi október hó 1-vel a fent idézett kötelék forgalomban a II. rész B. füzetéhez a IV. pótlék és a III. rész 2. füzetéhez a III. pótlék lép életbe, mely utóbb megnevezett pótlék kiadása által az I. és II. pótlék hatályát veszíti illetve pótolatik.
 A pótlék tartalma: a díjszabási határozmányok és díjtételek módosítása, kiegészítése, melyesbítése és díjtételek mérséklése.
 Kapható a részleges vasutak igazgatóságainál. Ára 0-60 korona.
 Budapest 1897 szeptember 29-én.
 A magyar kir. államvasutak igazgatósága egyszerűsített a részleges vasutak nevében.
 Utánnomás nem díjazatik).

VILLAMOS FÉNYFÜRDŐ

Hirdetések elfogadtatnak a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz. a.

Karintiai
Római forrás
 legtisztább, szénsavdús, alpesi savanyvíz, kitűnő hatású mindenféle betegséggel legbizalmasabb asztali víz. Magyarországi főraktár:
KOLLER TESTVÉREK győgyháza
 a Nagy Kristóf-hoz Bpest, Kristóf-tér.

Czimbalmok
 a legjobb hangal és szerkesztési legújításokkal kaphatók Jegen Géza, czimbalmokészítőnél, Budapest, Nefelejts-utca 43.

Dr. PALÓCZ IGNÁC,
 v. Szt. János kórházi orvos Budapest, k. egészségügyi tanár
TERMÉSZETES GYÓGYINTÉZETE
 Budapest, Vámfház-körút 7. I. em.
 Rendelés: délelőtt 10-12 óráig és délután 3-5 óráig.
 Csodaszépen biztos hatást és maradandó gyógyulást lehet elérni mindenféle betegségnél: tüdő, szív, vese, máj, gyomor- és női bajoknál, csúszos- és közszerű anyagcserebetegségeknél, sőt a legtöbb eddig gyógyíthatatlannak tartott betegségekben is természetes gyógyintézetben, így különösen az egészen új villamos fényfürdő, rezgő masszázst, villamos homokfürdőt, továbbá villamos zuhanyozást, elektromasszázst, Knapp-kurát, pontos diéta megszabását, gyógygimnasztikát stb.
 „A Természetes Gyógyimódk Kézikönyve” Irta Dr. Palócz Ignác.
 Megbecsülhetetlen tanácsadó mindenkinél az egészség megőrzésére és a betegségek megelőzésére. A ki ezen könyvet olvassa, önmagának és családjának haziorvosa lehet. Kapható és megrendelhető a szerzőnél és minden könyvkereskedésben. Ára 3 korona.

Hirdetés.

A vinkovezei kir. főerdőhivatalnál az alább felsorolt s a természetben is megjelölt erdőrészekben található tölgy, kőris, szil, gyertyán s egyéb fák eladása tárgyában 1897. évi október hó 14-én délelőtt 10 órakor árverés fog tartatni.

1. A morovicsi kir. erdőgazdálkodás 24. sz. Blata (Gajics) védkerületének 19-25 holdas vágás területén lévő 85 m² műfára becsült 99 tölgy törzs és az összesen 228 m² tűzfára becsült 9 kőris és 201 szil törzs kiküldési ára 1254 ft.
2. A jaminei kir. erdőgazdálkodás 32 sz. Zseravinácz őrjárásának 37-84 holdat kitevő vágásában lévő 3026 m² műfára becsült 944 tölgy és 40 m² tűzfára becsült 13 kőris törzs kiküldési ára 39,813 ft.
3. Az új-gradiskai kir. erdőgazdálkodás 22 B. sz. védkerületének 25-23 holdas vágásán lévő 760 m² műfára becsült 171 tölgy törzs és 56 m² műfa és 1072 m² tűzfára becsült 948 kőris törzs kiküldési ára 10,503 ft.
4. A raicsi kir. erdőgazdálkodás Javicskagreda őrjárásának 20 holdas vágás területén található 90 m² műfára és 2403 m² tűzfára becsült 924 kőris törzs kiküldési ára 2660 ft.
5. A vrbanjei kir. erdőgazdálkodás 11 A. sz. Bok védkerületének 72-01 holdas vágásában található 7355 m² műfára becsült 1690 drb. tölgy törzs kiküldési ára 109,918 forint.
6. Ugyanezen erdőgazdálkodás 11 B. sz. Bok védkerületének 70 holdat kitevő vágásában lévő 7443 m² műfára becsült 1810 drb. tölgy törzs kiküldési ára 110,494 ft.
7. A nemcezi kir. erdőgazdálkodás 17 sz. Gradina őrjárásának 63-88 holdnyi vágásában lévő, 10,533 m² műfára becsült 3057 drb. tölgy törzs, valamint a 657 m² tűzfára becsült 6 drb. kőris, 12 drb. szil és 58 drb. nyár törzs kiküldési ára 140,310 ft.
8. A jaminei kir. erdőgazdálkodás 33. sz. Vratiscsa védkerületének 46-80 holdas vágás területén lévő, 6096 m² műfára becsült 1788 drb. tölgy törzs kiküldési ára 83,417 forint.
9. A vrbanjei kir. erdőgazdálkodás 11 C. sz. Bok védkerületének 32-81 holdnyi vágásán található, 2207 m² műfára becsült 558 drb. tölgy törzs kiküldési ára 32,299 forint.
10. A morovicsi kir. erdőgazdálkodás 22 sz. Szomovác (Neprecsava) őrjárásának 53-84 holdnyi vágás területén lévő, 7366 m² műfára becsült 1990 drb. tölgy törzs, valamint az 1199 m² tűzfára becsült 158 drb. kőris, 231 drb. szil és egy drb. gyertyán törzs kiküldési ára 97,688 ft.
11. A lipovjancsi kir. erdőgazdálkodás 9 sz. Zsabarcskibek őrjárásának 903 holdas vágásában található, 323 m² műfára becsült 93 drb. tölgy törzs, és 14 m² műfára valamint a 888 m² tűzfára becsült 158 drb. kőris, 107 drb. szil és 94 drb. gyertyán törzs kiküldési ára 5182 ft.
12. Ugyanezen erdőgazdálkodás 11 sz. Velikgyől védkerületének 148-78 holdas vágásában lévő, 2117 m² műfára becsült 525 drb. tölgy törzs, valamint 485 m² műfára és 11,329 m² tűzfára becsült 3726 drb. kőris, 609 drb. szil és 375 drb. fűz törzs kiküldési ára 40,325 ft.
13. A raicsi kir. erdőgazdálkodás Javicskagreda őrjárásának 10 holdas vágás területén található, 14 m² műfára és 799 m² tűzfára becsült 309 kőris törzs kiküldési ára 805 ft.
14. Az új-gradiskai kir. erdőgazdálkodás 22 sz. Medjusztegnove védkerületének 53-10 holdas vágásán lévő 2344 m² műfára becsült 639 drb. tölgy törzs, valamint 58 m² műfára és 141 m² tűzfára becsült 1770 drb. kőris törzs kiküldési ára 35,274 ft.
15. A zonanjei kir. erdőgazdálkodás 1 sz. Szlavir őrjárásának 60-64 holdnyi vágásán lévő, 10,167 m² műfára becsült 2273 drb. tölgy törzs, valamint 140 m² tűzfára becsült 1 drb. kőris, 26 drb. szil és 2 drb. nyár törzs kiküldési ára 138,581 ft.
16. A nemcezi kir. erdőgazdálkodás 17 sz. Gradina őrjárásának 69-26 holdnyi vágásában található 9483 m² műfára becsült 2615 drb. tölgy törzs és a 1039 m² tűzfára becsült 74 drb. kőris, 42 drb. szil és 102 nyár törzs kiküldési ára 124,213 forint.
17. A morovicsi kir. erdőgazdálkodás 22 sz. Szomovác (Neprecsava) védkerületének 50 holdas vágásán lévő 9969 m² műfára becsült 2293 drb. tölgy törzs és a 1115 m² tűzfára becsült 128 drb. kőris, 232 drb. szil és 1 drb. gyertyán törzs kiküldési ára 135,124 forint.
18. A jaminei kir. erdőgazdálkodás 33 sz. Vratiscsa őrjárásának 105-30 holdnyi vágás területén lévő, 7631 m² műfára becsült 3630 drb. tölgy törzs kiküldési ára 102,785 forint.
19. Ugyanezen erdőgazdálkodás 30 sz. Puk védkerületének 77-21 holdnyi vágásában található, 3434 m² műfára becsült 919 drb. tölgy törzs és a 965 m² tűzfára becsült 42 drb. oser, 24 drb. szil és 851 drb. gyertyán törzs kiküldési ára 59,989 ft.

A közelebbi árverési feltételek a vinkovezei kir. főerdőhivatalnál, valamint a lipovjancsi, raicsi, új-gradiskai, zupanjei, vrbanjei, nemcezi, morovicsi és jaminei kir. erdőgazdálkodásokról megtekinthetők.
 Vinkoveze 1897 szeptember hó 21-én.
 Kir. főerdőhivatal.
 7355.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.

Hirdetmény.
 Az „Egyesült Budapesti fővárosi takarékpénztárnak”-nak 1897. szeptember 23-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a társasági alaptőke **3.600.000 forintról 4.500.000 forintra felemeltessék** s a végből 3000 darab 300 ft névértékű, az 1898. január 1-től folyó osztalékiszérvényvel ellátott új részvény kibocsátassék, melyeknek 1000 ft kibocsátási árfolyamon leendő megvételére a társasági részvény jelenlegi birtokosai előjogot bírnak olyképp, hogy négy darab részvény jogot ad egy darab új egész részvénynek, egy, két vagy három darab részvény pedig egy, két vagy három darab ideiglenes 1/4 részvényjegyeknek átvételére.
 Az ideiglenes 1/4 részvényjegyeknek négy darabja a kitenzendő határidő alatt egy egész részvényre becsereleendő.
 A fentebbi 1000 ft-nyi kibocsátási árból 300 ft a társasági részvénytőke, 700 ft pedig kiadások és költségek levonásával a rendes tartalékalap javára fog fordítatni.
 E végből a takarékpénztári részvények birtokosai, kik az elővételi jogukat gyakorolni kívánják, felhívattak, hogy részvényeiket (szelvény nélkül) **é. október 4-től október 30-ig (bezárólag)** terjedő határidő alatt a takarékpénztár pesti vagy budai osztályában (V. ker., Dorottya-utca 4. sz. vagy II. ker. Fő-utca 2. szám alatt) vasár- és ünnepnapok kivételével bármely hétköznapon délelőtt 9-12 óráig az ott készletben lévő irtalpokon kitenzendő jegyek mellett mutassák be s ez alkalommal az új 300 ft névértékű részvény 1000 ft-nyi kibocsátási árának első részletét 400 ft-ot e. s ideiglenes 1/4 részvényjegyeknél pedig a 250 ft-nyi kibocsátási árnak 100 ft-nyi I. részletét, esetleg pedig, ha a részvényesek úgy kívánják, az egész 1000 ft-nyi kibocsátási árt, ideiglenes 1/4 részvényjegyeknél, az egész 250 ft-nyi kibocsátási árt annál is inkább fizessék be, mivel e bejelentési határidőnek lejártá után a részvénybirtokos által az elővételi jog többé nem gyakorolható és a takarékpénztár igazgatósága a részvénybirtokosok által át nem vett új részvények felett szabadon fog rendelkezni.
 Ha a részvénybirtokos a fentebbi 1000 ft-nyi kibocsátási árt részletekben kívánja befizetni, az I. részlet 300 ft-ral f. 4. november hó 1-től november hó 20-ig, ideiglenes 1/4 részvényjegyeknél pedig ugyanezen határidőkben ezen részleteknek 1/4 része, az ideiglenes részvényjegyek szövegében foglalt különbeni követelmények terhé mellett pontosan befizetni tartozik.
 A befizetés után a részvényeseknek a befizetés napjától 1897. december végéig 5% kamat fog megfizettetni.
 Az új részvények elkészültéig ideiglenes részvényjegyek lesznek kibocsátva, melyek annak idején részvényjegyekkel be fognak cseréltetni, miről a részvényesek külön hirdetésny útján értesítve lesznek.
 Az új részvények kibocsátásával járó bélyegköltségeket a takarékpénztár fogja viselni.
 Budapest, 1897. szeptember hó 24-én.
 Az igazgatóság.

CHOCOLAT MENIER
 A világ legnagyobb gyára. **50,000 kilo.**
 Naponkinti eladás
 Kapható minden fűszer- és csemegé-kereskedésben és csukrárszobában. 7277

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
BODROGI LAJOS.
A REGÉLŐ TULIPÁN.
 REGÉK ÉS MESÉK.
 8-11 éves gyermekek számára sok szép képpel.
 Átdolgozta
KARDOS PÁL.
 Ötödik kiadás.
 Ára vászonkötésben 1 ft 40 kr.

„Mégváltó” gyógyszerháza Puj, Erdély Hunyad megye.
 Ha szereti gyermekét, használja a kitűnőnek elismert **Kárpáti egészségi gyermek-tápkávé.**
 Kapható a legtöbb gyógyszerárban s minden nagyobb kereskedésben.
 1 doboz ára 18 krajczár.
 Budapesti főraktár: 7290
 EGGER-féle gyógyszerháza „Nádrozhoz.”

Báró Glaubitz Alfons
 gazdasága és méhészetéből mérsékelt áron kaphatók:
 elő méhrajok, méhkaptárak
 saját készítmény, tetszés szerinti méretben. **Rajszállító-ládák, műlöp.** A méhészethez szükséges gépek és eszközök.
 Falteljeszítésként: normandiai óriás nyulak, diszgalambok, fajbaromszók, tojások és gyümölcskosarak.
 Megrendeléseket elfogad és árajegyzéket küld kívánatra bementve: **br. Glaubitz Alfons** gazdasági, méhészeti kiviteli telep elárulása **Budapest, Garay-tér 11. sz.** 7299

Hirdetés.
 A honvéd menház részére 1898. évi január hó 1-től december hó végéig szükséges étekezési és anyagjárdandósági cikkek szállítására pályázat hirdetik.
 A szállításra vonatkozó részletes feltételek a honvédmenház parancsnokságánál betekinthetők; az 50 krosos bélyeggel ellátott magyar nyelven szerkesztett írásbeli ajánlatok a szállítási szándékolt cikkek után e-édekés 5%-val felérő bántópenz csatolása mellett 1897. évi október hó 15-én déli 12 óráig a honvédelmi ministerium segédhivatalai főigazgatójához benyújtandók. Budapestben, 1897. évi szeptember hóban.

Kwizda-féle Restitutionsfluid
 cs. és kir. sz. hb. mosóvíz lovaknak.
 Egy palaocá ára 1 ft 40 kr. o. s.
 Harmadik év óta van alkalmazásban az utvári állatállományban, valamint a nagyobb katonai és polgári állatállományban kitűnő sikert hazsálmatták a lovaknak nagyobb fáradságok előtt való megőrzésére, valamint azok után való feltöltésére; továbbá szorlácsok és inomerteredések ellen, stb.; az idomításban képzést teszi a lovat nagyobb feladatok végrehételére.
 Csak az a fenti védjeggyel ellátva valódi és kapható Ausztria-Magyarország valamennyi gyógyszerárban és drogeriáiban. 7273
 Főraktár: **Kwizda Franz Joh.** cs. és kir. o.-m. és román k. utv. szállító, ker. gyógyszerárbanál, Korneburg, Bécs mellett.

A női szépség
 emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkittünb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és szirmmentes készítmény a 7163
Margit Crème.
 Rövid idő alatt szünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtáptát (mit-esser) és minden más bőrbaját. Kisejti a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tude bejós arczsimon kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hőlgypor 60 kr., 3 szinben. **Margit szappan** 35 kr. **Margit fogpép** (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerháza, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
 Főraktár: **Török József gyógyszerháza,** Budapest, Király-utca 12.

SÓSBORSZESZ
 általánosan ismert kitűnő báziszer; különösen a bedörzsölés-kenyőgyűrő-gyógyimódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszerű mind fogtisztító szerül is, a menyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, nyugtintén fejmosásra és a hajidegek erősítésére, a fejkörpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.
 Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.
BRÁZAY KÁLMÁN 7361
 Budapest, IV. ker., Muzeum-körút 23. szám.

PARFÜMERIE LOHSE
Edelweilchen
 a legpompásabb ibolyaillat, hasonló a frissen leszakasztott ibolyához: illatszer - szappan - arcpor - pipere-víz 7068
 brillante - illatpárnák.
Gustav Lohse, BERLIN W.
 kir. udvari szállító.
 Kapható valamennyi illatszereszet-, díszműári, gyógyfűszereszet- és gyógyszerárban, valamint minden forrászletben Ausztria-Magyarországon.

A kinek van eladó zöldsége, gyümölese, aprómarihája vagy egyéb élelmi cikkek, vagy a ki ily cikkekkel venni akar, avagy ily cikkekkel kereskedik, járassa a Budapest székes főváros kiadásában megjelenő

Hivatalos Vásárcsarnok
Értesítőt
 mely hetenként kétszer megjelenve közli a budapesti vásárcsarnokokban eladásra kerülő összes áruknak napi árát, a felhozatalok mérvét és folyton tájékozza ugy a beklüldöket, árusítókat, mint a vevőket és ismét eladókat.
A Hivatalos Vásárcsarnok Ertesítőre előfizethetni negyedévenként egy forinttal Budapestben a fővárosi vásárcsarnokainak igazgatóságánál.
 Budapest IX. ker., Központi vásárcsarnok.

Dr. Hőgyes korszakos találmánya
Asbest-talpbélés
 Nines bökeményítés!
 Nines lábízadás
 Nines megfűlés!
 Nines semmiféle lábbaj!
 Követeljük az Asbest-talpbélést czipészektől.
 Felöltötteknak 35-46 számig 1-2 ft.
 Gyermekeknek 20-34 -50 csak utánvét mellett.
 Dr. Hőgyes találmányát szabadon venni minden országban. - Bővebb felvilágosítást kérésre ad.
„Az Első magyar asbestáru-gyár”
 Budapest, VI., Sziv-utca 18.
 Kapható kicsiben **VÁRADI BELA** urnál IV. ker., Kishíd-utca 9. szám. 7325

Magyar kir. államvasutak.
 Pályázati hirdetésny.
 A magyar királyi államvasutak Pozsony rendező pályaudvarán létesített vendéglo bérletére 1897. november hó 1-től számított három (3) évi időtartamra ezennel pályázat hirdettek. A pályázni óhajtok felhívattak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint megfelelő bizonyítványokkal felszerelt ajánlataikat f. évi október hó 15-ik napjának déli 12 órájáig az alulírott üzletvezetőség általános osztályához (Budapest, Teréz-körút 62. szám, I. emelet 5. ajtó) ily cím alatt: „Ajánlat a pozsony rendező-pályaudvari vendéglo-bérletére, a 31,912/97. számú lepecsételt borítékban nyújtás be. Ajánlattevő köteles az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi október hó 14-ik napjának déli 12 órájáig bántópenzzel 100 ft, azaz egyszáz o. 6. frtot készpénzben vagy állami letételre alkalmas értékpapirokban letéte helyezni, vagy posta útján beküldeni, minthogy ellenkező esetben ajánlata figyelembe vétetni nem fog. A bántópenzről nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem mellékelendő. A bérletre vonatkozó feltételek alulírott üzletvezetőség-nél és a pozsonyi fogalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők, miert is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik, azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elismerik. A feltételektől eltérő ajánlatok figyelmet kívül hagyttak. Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot a beérkező ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott bérösszegre, szabadon választani.
 Budapest, 1897 október havában.
 A. M. Á. V. budapest-balparti üzletvezetősége.

Magy. kir. szabad. Osztályosorsjáték.

A magyar osztályosorsjegyjáték 50,000 nyereseményének jegyzéke.

A tervezet 9. §-a szerint a legnagyobb nyeresemény szerzésés esetében

1.000,000 korona.

Ezen 50,000 nyeresemény és 1 jutalom hivatalosan következőleg állapított meg:

1 jutalom	600,000 koronával.
1 nyeresemény	400,000
1	200,000
2	100,000
1	90,000
1	80,000
1	70,000
2	60,000
1	40,000
1	30,000
1	25,000
1	20,000
3	15,000
3	10,000
67	5,000
3	3,000
432	2,000
763	1,000
1238	500
90	300
31700	200
3900	170
4900	130
50	100
3900	80
2900	40

Fizetendő készpénzben.

Fizetendő készpénzben.

50,000 nyeresemény és 1 jutalom 13.160,000 korona összegben, melyek hat osztályban huzatnak ki.

Felhívás

az első magy. kir. szabadalmazott osztályosorsjegyjátékban való részvételre,

Folyó év február hó 27-én hozott törvény értelmében a kis lottó megszűnik és ennek helyébe a fenti osztályosorsjegyjáték lép. A lottójátéknak ezen nemebből több van Németországban, hol is nagyon kedvelt és előre láthatólag nálunk is meglehetősen fog kelteni, a mennyiben a nyerési esélyek még nagyobbak, mint Németországban. Ajánljuk tehát, hogy mindenki biztosítson magának egy sorsjegyet, mert könnyen lehetséges, hogy a sorsjegyek hamar elkelnek és akkor később drágábban kell majd megfizetni.

Az I-ső osztályu betétek következők:

egy egész sorsjegyért	frt 6.—
egy fél sorsjegyért	frt 3.—
egy negyed sorsjegyért	frt 1.50
egy nyolczad sorsjegyért	frt—75

A sorsjegyek utánvétel, esetleg a pénznek postautalvánnyal vagy ajánlott levél alakjában történendő előzetes megküldés ellen küldetnek a megrendelőknek. Kivétel azonban a házhoz is szállítatnak, vagy pedig **irodahelyiségükben** is megvásárolhatók.

Közelebbi felvilágosítást ezen lottójáték berendezéséről szívesen adunk. A lottó a m. kir. kormány folytonos felügyelete alatt áll, a huzások pedig Budapesten, a fővárosi vígadóban szinte a m. kir. kormány ellenőrzése mellett, továbbá egy kir. közjegyző, valamint igazgatósági tisztviselő, nemkülönben az érdekeltek képviselőinek jelenlétében történik. Oldalt látható a nyeresemények jegyzéke sorrend szerint, melyekhez képest 100,000 sorsjegyből 50,000, tehát a sorsjegyeknek fele nyereseményekkel huzatik.

A kiadására kerülő összeg 13.160,000 (tizenhárom millió százhatvan-özer) koronát tesz ki, mely összeget 5 hó alatt kell kihúzni.

Jelentkezéseket és megrendeléseket kérjük mielőbb hozni küldeni.

TÖRÖK A. és TÁRSA

a magyar kir. osztályosorsjegyjáték főelárusítói
Budapest, Váci-körút 4/a Deák Ferenc-térről balra 2-ik ház.

HIRDETMEY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Kir. Pénzügyminiszterium, ellenőrző közegei útján, az Első magyar kir. szab. Osztályosorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgáltatta, azok a főelárusítéknak elárusítás végett kiadattak.

A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A magyar királyi szabadalm. Osztályosorsjáték Sorsolási Terve. 100,000 sorsjegy, 50,000 nyeresemény.

Első osztály Betét 12 korona		Második osztály Betét 20 korona		Harmadik osztály Betét 32 korona		Negyedik osztály Betét 40 korona		Ötödik osztály Betét 32 korona		Hatodik osztály Betét 24 korona	
Huzás: 1897. november 11. és 12.		Huzás: 1897. december 10. és 11.		Huzás: 1898. január 4. és 5.		Huzás: 1898. január 26. és 27.		Huzás: 1898. február 16. és 17.		Huzás: 1898. márczius 9-től ápril 6-ig.	
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	1 á	100000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	30000	1 á	30000	1 á	30000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	20000	1 á	20000	1 á	20000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	15000	1 á	15000	1 á	15000
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000	3 á	10000	3 á	10000	3 á	10000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	5 á	5000	5 á	5000	5 á	5000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	8 á	2000	8 á	2000	8 á	2000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	10 á	1000	10 á	1000	10 á	1000
50 á	100	60 á	300	70 á	500	70 á	500	70 á	500	70 á	500
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130	3900 á	170	3900 á	200	3900 á	200
8000 nyer.Kor.	240000	4000 nyer.Kor.	477000	5000 nyer. Kor.	898000	4000 nyer. Kor.	934000	4000 nyer.Kor.	1061000	4000 nyer.Kor.	1061000

BEVÉTEL

100000 sorsj., I. oszt. á Kor. 10	97000	II. 18
93000 III. 30	88000	IV. 38
84000 V. 30	80000	VI. 22

MERLEG

1000000	3000 nyeresem., I. oszt.	240000
1746000	4000 II.	477000
2790000	5000 III.	898000
3344000	4000 IV.	934000
2520000	4000 V.	1064000
1760000	30000 VI.	9550000
Kor. 13160000	50000 nyer.	Kor. 13160000

KIADÁS

Legnagyobb nyeresemény szerzésés esetében

1.000,000 korona.

Nyer. Kor. 1 á	60000	600000
nyer. 1 á	40000	400000
1 á	20000	200000
1 á	10000	100000
1 á	6000	60000
1 á	4000	40000
2 á	3000	60000
3 á	2000	60000
20 á	1000	200000
50 á	500	250000
400 á	200	800000
720 á	100	720000
1000 á	50	500000
27800 á	200	5660000
30000 nyerem. és díj		9550000

Az I. osztály huzása 1897. november hó 11. és 12-én lesz. A huzások a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a magy. kir. szab. Osztályosorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók. Budapest, 1897. október 1.

A magy. kir. szab. Osztályosorsjáték Igazgatósága.
Lónyay Hazay

Az Első magy. kir. szabad. osztályosorsjáték sorsjegyei

kaphatók:

A Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság váltóüzletében
Budapesten VI. ker., Andrássy-út 5. szám.

4050. sz.

I. Hirdetmény.

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és magyar kir. honvéd-ségi csapatok élelmi szükségleteinek bérlet útján való közös biztosítása iránt.

A tárgyalás tartatik

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra		a következő katonai élelmi szükségletekre nézve		Bánatpénz
					-tól	-ig	naponkint	az oldalvást kimutatott élelmi cikkeknek évi szükséglete körülbelül áll	
							kenyér	zab	
							a dagonkint		
							840	4200	zabban
							grammal		
							a dag		métermássa

A helyőrségi cs. és kir. csapatok, intézetek, elszigeteltek és m. kir. honvédsapatok számára.

1897 október 14-én.	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtt 9 órakor	Eperjes	a cs. és kir. közös hadsereg	1267	—	—	1898 január 1-től	1898 október 31-ig.	Bánatpénz fejében a szállításra ajánlott mennyiség — az ajánlati árhoz képest számitandó értékének öt százaléka letéteményezendő.
		Igló	a cs. és kir. közös hadsereg	360	7	110			
		Besztercebánya	a cs. és kir. közös hadsereg	200	7	88			
			a m. kir. honvédség	360	9	140			
		Eger	a cs. és kir. közös hadsereg	225	11	138			
			a m. kir. honvédség	1177	31	475			
		Miskolc	a cs. és kir. közös hadsereg	200	7	88			
			a m. kir. honvédség	2384	—	—			
			a cs. és kir. közös hadsereg	225	—	—			
		Marmarossziget	a cs. és kir. közös hadsereg	374	9	140			
			a m. kir. honvédség	200	7	88			
		Szatmár	a cs. és kir. közös hadsereg	374	9	140			
			a m. kir. honvédség	225	16	200			
		Ungvár	a cs. és kir. közös hadsereg	1140	36	550			
			a m. kir. honvédség	200	7	88			
		Munkács	a cs. és kir. közös hadsereg	—	9	140			
			a m. kir. honvédség	—	16	200			
		Nyiregyháza	a cs. és kir. közös hadsereg	950	—	—			
			a m. kir. honvédség	196	166	2090			

A fegyvergyakorlatokra bevonuló szabadságot, tartalékos, póttartalékos és honvéd legénység szükségletét a szállító szinten köteles az elfogadott szállítási árakért kiszolgáltatni.

A bérletnyertesek kötelesek az átvonuló csapatok szükségletét a feltételi fizet A—c határozománya értelmében kiszolgáltatni.

Különös feltételek.

A cs. és kir. közös hadsereg részére.

- A vállalkozók kötelesek az esetleg engedélyezett zab pótlékokat a szerződés szerű árban szállítani.
- Hasonló kötelezettség terheli azon állomások bérletnyertesét, melyeken a szerződés tartama alatt, osztály- vagy ezredösszpontosítás, vagy lovassági dandár-gyakorlatok vagy vegyes fegyvergyakorlatok, dandár dandár ellen vagy gyakorlatok a hadosztályban történnek, a bérlek kötelesek az ez által felmerülő szükséglet-többletet mindenkor a tényleges szerződési árban kiszolgáltatni.
- Az egri állomáson a kenyérszállítás bérletnyertesének kívánása folytán teljesen berendezett katonai kinstári sütődei és raktárhelyiségek — 25 forintnyi havi bér fizetése ellenében rendelkezésre bocsáthatók.

A m. kir. honvédsapatok részére.

- A szállító a termény-cikkeket rendszerint a következő időszakokban kötelesek kiszolgáltatni: a kenyér és zab, minden hó 1-étől kezdődőleg előlegesen 5 napra illetőleg a hó 26-tól végéig terjedő időre; a zab különben ha egyes állomásokon a helyi viszonyok, valamint a honvédsapatok érdekei megengedik, 5 nap helyett 10 esetleg 15 napra is kiszolgáltatható, de ez által a kinstári semminemű kiadási többlet nem háromolhat. A tiszt tulajdon lovak számára illetékes lótap félhavonkint, vagy az egész hóra is, előre felvehető.

2. A vállalkozók kötelesek az esetleg engedélyezett pótlékokat a szerződés szerű árban szállítani.

Hasonló kötelezettség terheli azon állomások bérletnyertesét, melyeken a szerződés tartama alatt, osztály- vagy ezredösszpontosítás, vagy lovassági dandár-gyakorlatok vagy vegyes fegyvergyakorlatok, dandár dandár ellen vagy gyakorlatok a hadosztályban történnek, a bérlek kötelesek az ez által felmerülő szükséglet-többletet mindenkor a tényleges szerződési árban kiszolgáltatni.

3. Azon vállalkozó, ki valamely közös állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, ajánlatával még akkor is, ha abban határozottan nem volna kitéve, hogy a közös hadsereg és a honvédség, hanem röviden csak az, hogy N. állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, tekintet nélkül arra, hogy ajánlata a közös hadsereg részéről elfogadott vagy visszautasított, a honvédség irányában mindaddig kötelezettségben marad, míg a honvéd hatóság elfogadó vagy elutasító értesítést kezeihez nem kapta.

4. A honvédkerületi parancsnokság részéről a kerület területén lévő minden gazdasági egyesületnek, szab. kir. és rendezett tanácsú városnak, nagyközségnek előjáróságának, valamint a kereskedelmi és iparkamarának a szállítási feltételek fűzetének egy példányát azon czélból küldetett meg, hogy a netán vállalkozó termelőnek, az azokban foglalt határozványok tudomásvételére alkalom nyújtassék.

5. Minthogy az egri állomáson elhelyezett honvédség kenyérszükséglete az egri várakanyába kinstári költségen fog elfuvaroztatni, ennél fogva ajánlattevőknek ajánlatukban aziránt is kell határozottan nyilatkoznok, hogy a kenyéret az ajánlati árért a laktanyába elfuvarozzák-e vagy nem, mert különben feltételezetik, hogy az elfuvarozási költség az ajánlati árban már befoglalattik.

ÁLTALÁNOS HATÁROZVÁNYOK

a cs. és kir. közös hadsereg és a magyar kir. honvédség részére.

1. A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédségek fentkiutottatott élelemszükségeinek közös biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon, **kizárólagosan írásbeli ajánlatok útján**, nyilvános tárgyalás fog tartatni. — A tárgyalás helye, a szállítási időszak, melyre az biztosítani fog, valamint a szükséglet mennyisége a táblázatban van előtűntetve.

2. Minden ajánlattevő, — a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jóhítelűnek bizonyult, vagy a tárgyaló-bizottság előtt vállalképesnek és megbízhatónak ismert vállalkozók kivételével, — üzleti képességét és erre vagyonának elégséges voltát, — a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajtsromba bejegyzett cégje nem volna, az illetékes gazdasági egyesület által kiállított bizonyítvánnyal tartozik igazolni.

Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számított két hónál korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek.

Az ezen bizonyítványokban igazolandó vállalat-képesség iránya és terjedelme a fentebbi táblázatban van megjelölve.

3. Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, — lepecsételt boríték alatt, az előírt bánatpénzek külön borítékba helyezve, az illető állomás szükségletének tárgyalására kitűzött napon legkésőbb délelőtti 9 óráig, — kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, **később érkező vagy távirati úton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.** — Oly állomásokra szóló ajánlatok, hol a biztosítás a közös hadsereg és a m. kir. honvédség csapatai részére együttesen történik, a vállalkozók részéről két példányban küldendők be, *melyek közül a bélyeg nélkül készített példány mint a bélyeggel ellátottak másolata szolgálend és másolatul kell, hogy jelölve legyen.*

4. Ha valamely ajánlatban a számokkal és szóval kitett ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betűvel irt ár fog helyesnek tekintetni. *Rövidebb mint 14 napi kötelezettség nem jön tekintetbe.* A kötelezettségben maradás hatálya a biztosítási tárgyalást követő naptól fogva számítatik.

5. A beszállításoknak a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történni.

6. Az élelemszükségelemeknek az állomáshoz tartozó helységbe való elfuvarozására nézve, a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükséglete iránt előkészített feltételi füzet XVII. pontja értelmében, a honvédségek szükségletének a lakta nyákba való elfuvarozására nézve pedig az utóbbiak számára előkészített feltételi füzet X. pontja szerint külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztük, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már befoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznának, akkor a bérletnyertes részestül előnyben.

7. Az ajánlkozók a hadsereg-, illetőleg honvéd-igazgatásnak ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi, XXXVII. törvényezikk 314. és 315. §§-ában valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról.

8. Ajánlatok a kenyérre nézve 840 grammos adagok szerint teendők, a kiszolgáltandó kenyér azonban 1400 grammos adagokban sütendő ki.

9. Összetes ajánlatok kenyér és zabra csak oly állomásokon fogadtatnak el, a hol nem több mint 10 lóra való napi zabszükséglet van.

Ezen megengedhető összetes ajánlatok is csupán egyes állomások és kerületekhez tartozó helységekre nézve tehetők meg a csak is akkor vétetnek tekintetbe, ha összetességükben kedvezőbbek az egyes ajánlatoknál.

Oly összetes ajánlatokat, melyek több állomásra vonatkoznak, feltétlenül még pedig már a biztosító bizottság által fognak visszautasítani.

10. Bérletnyertes köteles sütőlisztben és zabban 30 napi tartalékkészletet fentartani.

11. Községek a bánatpénz letételétől mentesek, de ajánlataikért s az ezekben elvállalt kötelezettségeikért úgy mint más vállalkozók szavatolnival tartoznak. Nyilatkozatot kell adniök, hogy ők az elvállalt kötelezettségek teljesítésére nézve összes vagyonukkal szavatolnak és az öntermelést hivatalos bizonylattal igazolniök kell. A kenyérszállító az óvadék letételmentes alól felmentve nem lesz.

12. A közös biztosítások eredményéről az ajánlattevők, ajánlatuknak a cs. és kir. közös hadsereg részére nézve a hadsereg igazgatása ellenben a m. kir. honvédségre vonatkozó részére nézve a m. kir. honvédkerületi parancsnokság által értesítetnek.

Határozottan megjegygetik:

A honvédkerületi parancsnokságnak jogában áll a hadsereg igazgatása által elfogadott — utólagosan lejjebbitett — árat, a honvédségre nézve is elfogadni; hasonló joga van a hadsereg igazgatásának, a honvédkerületi parancsnokság által elfogadott — utólagosan lejjebbitett árakra nézve is.

13. A részletesebb feltételek a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükségletére nézve Kassán 1897. évi szept. hó 30-án és a m. kir. honvédségek szükségletére nézve Kassán 1897. évi szept. hó 20-án két-két összhangzó példányban, külön előkészített, a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltatnak, mely füzet a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál Kassán és Nyiregyházán a honvédségre vonatkozólag pedig Kassán, Miskolczon, Szatmárt, Besztercebányán, Iglón, Eperjesen, Egerben, Ungváron, M.-Szigeten, Munkácsen és Nyiregyházán az illető honvédállomás parancsnokságoknál naponta délelőtti 8 órától 12-ig betekinthető. Ezen szállítási feltételek füzetében foglalt feltételeknek betartására minden ajánlattevő, ajánlatának benyújtása következtében már kötelezve leend. Az előírt bérletfeltételi füzetet bárki a cs. és kir. élelmezési raktárnál Kassán vagy Nyiregyházán 32 kr. megtérítése mellett megrendelheti, a honvédségi szállítási feltételi füzet azonban a honvédkerületi-, gyalogezred-, továbbá zászlóalj- és huszárezred-parancsnokságoknál 8 kr-ért megkapható.

Kelt Kassán, 1897. szeptember hó 30-án.

A közös biztosító bizottságtól.

Ajánlati minta.

50 kros bélyeg

Én alulirt az 1897. évi szept. hó 30-án 4050. sz. a. kelt hirdetmény alapján kötelezem magamat, hogy az N. állomásra nézve az ahhoz tartozó helységekkal a kenyérnek 840 grammos adagját kr., szóval 1898. évi január hó 1-étől 1898. évi október 31-ig, a zabnak 4200

1898. évi január hó 1-től 1898. évi október hó végéig terjedő időtartamra szállítom, továbbá az átvonuló élelmezést is a cs. és kir. közös hadseregbeli és honvédségi csapatok részére a feltételi füzet pontja értelmében kiszolgálom és ezen ajánlatért a mellékelt (vagy az ide csatolt elismervény szerint a pénztárnál letételmentes, semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen összesen forint bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállítást elnyerem, hogy legkésőbb 14 nappal az ez iránti hivatalos értesítés után bánatpénzemet a 10 százaléknyi óvadék erejéig kiegészítem s ha ezt elmulasztanám, a hadsereg-, illetőleg honvéd-igazgatást feljogosítom arra, hogy ezen kiegészítést a kijáró szállítási keresetemből való levonás útján eszközöltesse.

Egyébként a hirdetményben közzétett feltételeken kívül a tárgyalásra előkészített feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem magamat.

Az N. nek N. ben kelt, ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalképeségemről szóló bizonyítvány közvetlenül az nek fog átküldetni.

Kelt N. ben, 1897. évi hó én. N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)

Az ajánlat lepecsételendő, borítékára irandó:

•Ajánlat az 1897. szeptember 30-án hirdetett és 1897. évi október hó 14-én (vagy 20-án) tartandó tárgyaláshoz.

A letételmentes bánatpénz az ajánlatban részletezendő.

II. Hirdetmény.

Az általános és továbbá kiválólag a cs. és k. közös hadsereg részére meghatározott feltételek fenntartása mellett, melyek a Kassán 1897. évi szeptember 30-ik napján kelt 4050/I. számú I-ső hirdetményben felhozattak, a folytatolagos bérleti tárgyalás az alantí táblázatban meghatározott napon fog megtartatni.

A tárgyalás tartatik										Meggjegyzés								
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkal	mely csapat számára	mely időtartamra	a következő katonai élelmezési szükségletekre nézve				Bánatpénz	Meggjegyzés							
						naponként	kenyér	zab	adagonként			az oldalvást kimentetett élelmezési cikkeknek évi szükséglete körülbelül áll	zabban	métermáza				
1897 október 20-án	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál d. e. 9 órákor	Kassán	—	cs. és kir. hadsereg	1898 január 1-étől 1898 október 31-ig	725	356	1110	587	17	7	30	559	260	110	460	8570	Bánatpénz fejében a szállításra ajánlott mennyiség — az ajánlati árhoz képest számított — értékének öt százaléka letételmenteszendő.
		Losonc	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Kis-Szobon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Lócsa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Gyöngyös	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

A helyőrségi cs. és kir. csapatok, intézetek és elszigeteltek számára.

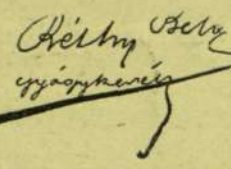
A részletes feltételek naponta reggel 9 órától déli 12 óráig a kassai cs. és kir. katonai élelmezési raktárban betekinthető, hol is az ezen tárgyalásra előkészített hason tartalmu és Kassán 1897. évi szeptember hó 30-án kelt két darab feltételi füzet letéve van és 32 kr. lefizetése ellenében kapható. Kelt Kassán, 1897. évi szeptember hó 30-án.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktártól.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen
RÉTHY-féle pemetefü-czukorka,
 mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr., 5 doboz 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld.

Réthy Béla

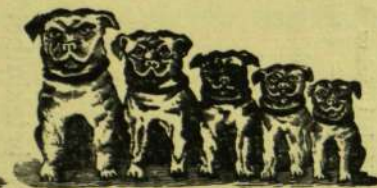
gyógyszerész Békés-Csabán.
 Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Dohányzók!

Czigaretták papir nélkül!

MOPS

SUPERIORES

Tollszopóka szivarkák szabadalm. szűrővel.

BAYONETAS

Arjegyzéket díjtalanul küld 7349

EGGIMANN & HEDIGER
 BIEL Schweiz.

SZABADALMAKAT (Patente). Kieszaközöl, védjegyeket és mintákat belajstromoltat, a világ minden államában, legkedvezőbb feltételek mellett, **RÉTHY JÁNOS**, nemzetközi szabadalmi iroda. Budapest, Erzsébet-körút 2. szám. (Tulajdonos Zielinski Szilárd, okl. mérnök.) 7015

Losonványodásra s egyidejűleg az egészség erősítésére 2 hónapig vendő a dr. Blyn s dr. Duchesno-Duparo klin. tanár, becsületrend lovagja — megfigyelése után Boisson gyógyász. által készített **per-sa-pilula**, vesiculisosinevel előállított növ. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-utalvány kifizetésével bérmentve szállít egy palaezkkal: **M. BOISSON, 100 rue Montmartre, Paris.** Budapestben kapható: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 12. szám. 7060

Chinai tea

Csak egy minőség — a legkitűnőbb.

Budapestben házhoz szállítva, vidékre posta útján, bérmentve küldve.

1/4 kilo	2 frt 15	Önlevéllel bé-
1/2	4	lert csinos car-
1	7	ton dobozokban
		Czím: 7347

„Arany Kereszt” gyógyszertár

Budapest, V., Nádor-utca 24/a.

Tessék kísérletet tenni
 és meg fog győődni, hogy patkányok és pocogerek kiirtására minden körülmények közt legbiztosabb a **László József** gyógyszerész által feltalált

patkány pusztító-szer.
 Bámolatos hatású és biztos sikerét ezermily ezer elismerő nyilatkozat bizonyítja.

Ara 1 dobozban 1 frt, 6 dobozban 5 frt használati utalással. — Kapható:

LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerésznél
 Maros-Ujvár (Erdély), 7301
 Budapesti főraktár: Egger-féle gyógyszerár s. Nádorhoz.

Ujdonságok báliszövetekben
 ügyint mindenféle minőségű fekete, fehér és színes selymekben, melyek gazi gyári áron a valódi- és tartósságért való jóállás mellett méterenként 35 kr-tól 12 frt-ig portó- és vámmentesen házhoz szállítanak. A legjobb, kivételesen megrendelési formát magánosan küldjük. Ezer meg ezer elismerő irat. Minták franco. Széjzseba s levélporto kifizetésre.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
 selymekelme-gyárak szövetségé Zürich. 0950
 Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

A szépség. La beauté.

Minden létező szépségészer között az **Original-Pasta POMPADOUR**

dr. Rix A. (Bécs) készítménye foglalja el mindenkoron az első helyet. Ez a világhírű, általános ismertségre — jóállás és az ár külföldeni viszonyai miatt — elűz 14 nap alatt: szepit, májfoltokat, pattanásokat, orrvörösséget, pusztilákat, himlőgyert és általában minden, az arcot rontó tisztatlanságot. A bőr bárszopnyává válik, a ráncok meggyenesednek, míg végül az újmasz valódi, természetes szépség az úde rószapirt lehelli az arcra ez a csodaszer.

Prokesch-Osten gróf (Gosmann Frideika), a legjobb magrendelő így ír: „Dr. Rix asszony! Különösen imám — mint már évek óta — **Pasta-Pompadour** Gmundenben.”

A létező **Frank Kati** k. a. M. Frankfurtból már évek óta így rendel: „Sziveskedjék mint rendszeresen eszmésem 5 **Pasta Pompadour** M. Frankfurtba küldeni. És így tovább vagy 10,000 nagyon régi vevő a világ magas és legmagasabb köréből. Mert a ki ezt a csoda-pasztit csak egyszer használja, az tovább ajánlja. 1 tégely **Original-Pasta Pompadour** használati utalással: 1 frt 50 kr, 1 üveg pompadour-ot, rizsop helyett használható is 10 tapadó 1 frt 30 kr, 1 doboz **Pompadour-stappa** (3 db) darva, repeszett kezek ellen 90 kr, **Marquise** szappan fűző használatra 50 kr **Rix dr. Marquise** de **Pompadour-Fett-Puder** — 1 tégely 1 frt 30 kr, 1 doboz **Pompadour** — 1 tégely 1 frt 30 kr, és rószassá teszi a bőrt, hanem meg is puhítja és újra úde szint kölönös neki. Teljesen ártalmatlan melyet a legmagasabb arisztokrácia hölgyei és a művésztársulatok elismerettel használnak, 1 doboz ára 1 frt 25 kr.

Gyógyszerészek, a kik még raktáron nem tartják, forduljanak a központhoz: Bécs, Praterstrasse 16. saját ház.

Wilhelmine Rix dr. özvegye és fia.
 40 év óta egyedüli készítője a valódi **Original-Pasta Pompadour**nak.
 Budapestben: **Török Józsefnél dr. Egger Leo és Egger J.-nél és Braun Mórinnal.** 7338

„Arany Kereszt” gyógyszertár
 Budapest, V., Nádor-utca 24/a.

Hogyan lehet takarékoskodni?

A kérdés régi, a megoldás új! Nem szükséges hozzá egyéb, mint hogy követeljen mindenütt, a hol készpénzzel fizet, visszatérítési szelvényeket, melyeket a kereskedők készpénzengedmény (Cassa-Sconto) fejében ingyen adnak vevőiknek.

A visszatérítési szelvények készpénzértéke nálunk gyümölcsözőleg állampapirokban van elhelyezve. Legalább 50 korona összegű szelvény bemutatásánál a megfelelő készpénzértéket — csekély levonással — azonnal kifizetjük. A szelvények gyűjtése által kiadásai egy részét bárki visszakaphatja. Kívánatra készséggel küld prospectust és ad fölvilágosítást az

Általános Visszatérítési Pénztár Részvénytársaság
 IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 19.

Minden orvos tudja, hogy a tea és kávé nemhogy táplálnának, — ellenkezőleg az idegrendszerre káros befolyást gyakorolnak. Viszont minden orvos elismeri, hogy a cacao, t. i. a jó cacao a legalkalmasabb húsptódlék, mely az idegesség kifejlődését gátolja s az idegrendszer zavarainál gyógyítólag hat.

Hogy a kávé és tea a legtöbb embernek kevésbé ízlik, mint a valódi jó cacao, szintén elismert tény.

Az is köztudomású, hogy a jó oldékony cacao elkészítése sokkal egyszerűbb, mint a tea vagy kávé elkészítése, a mennyiben e célra teljesen elég a forró vízzel való felöntés.

Mindezeknél fogva természetes, hogy századunkban, az idegesség századában, az orvosok melegen ajánlják a jó cacoot mindennapi használatra.

A jó cacaoak könnyen oldhatónak, könnyen emészthetőnek s a legnagyobb fokban pompás arómájúnak kell lennie, s épen e jó tulajdonságuknak köszönheti a Van Houten cacao az ő világhírnevét. 6988

Szépség és egészség.

Korunk főnyavalyja az idegesség és vértelenség, melyből számtalan kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a **vasas elinabor**

1 üveg 1 frt 20 kr, 5 üveg franco küldve 6 frt.

Sherryvel van készítve és minden hasznosított készítmények között a legjobb chininaját és vasat tartalmazza.

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon.

Kapható Budapestben: 7344
 Török József gyógyszer. úrnál és minden magyarors. gyógyszerárban.

Minden nő, ki eleganciára és csínre valamit ad, ruha-aljának beszegésére kizárólag „Ideal” szabadalmazott bársony sujtást használ. Kapható a monarchia minden szabadkelléküzletében. 7308

Fesztay társaság körkép palotájában Városliget 7173

Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem
 óriási körkép. Látható.
 reggel 9 órától est 8 óráig.
 Az esti órákban villanyvilágításnál.
 Belépő díj 50 kr.
 Gyermekek 30 krajczár.

42. SZÁM. 1897. BUDAPEST, OKTÓBER 17. 44. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 tétlérre ... 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG 1 egész évre 8 frt tétlérre ... 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK 1 egész évre 5.— tétlérre ... 2.50 Kérlelődi előfizetésekhöz a postaiing megfizározott viteldij is csatolandó.

PALLAVICINI EDE ÖRGRÓF.

KIVÁLÓ FÉRFTÚRÉRT a királyi kegy, midőn közelebb ő felsége a magyar kormány előterjesztésére **Pallavicini Ede** örgrófnak a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. S az örgróf ezt a megtiszteltetést ifjú kora óta folytatott közhatalmú munkásságának érdemeivel vívta ki magának. Mert **Pallavicini** Edének nem az előkelő származás és összeköttetések adnak szárnyat, hanem ő olyan férfú, a kit alapos szakképzettség, komoly és kitartó munka emel fokról-fokra olyan hatáskörbe, a hol sokak, ezerek és ezerek érdekeinek tehet nagy és messze kiható szolgálatokat.

Pallavicini Ede örgróf ez idő szerint a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója, tehát olyan fontos állást tölt be, a mely teljes avatottság mellett sok és fárasztó munkát kíván meg viselőjétől. A Magyar Általános Hitelbank már mint pusztá pénzintézet is a legelsők egyike hazánkban, mint évtizedek óta a legtöbb esetben a magyar állam bankárja pedig egyenesen kivételes bizalmi állást foglal el a magyar kormány irányában mindazon ügyekben, melyek az állami hitellel kapcsolatosak. Ez intézet fő képviselője, vagyis vezérigazgatója tehát csak olyan férfú lehet, a ki pénzügyi és közgazdasági tekintetben egyaránt teljesen illetékes. És **Pallavicini** örgróf immár tizenhét évre terjedő vezérigazgatói működésével mindenkit meggyőzött, hogy nagy fontosságú szerepének minden tekintetben rá termelt embere, a kiben a polgári munka által megkivánt szorgalommal, az üzleti érdekek által követelt számításossággal s az államférfúti belátással igen szerencsésen párosul a származás előkelősége,

a tökéletes gentleman fölfogása és tapintata. De nem is valami esetlegesség, hanem már előbbi működésének elismert sikere szolgált neki léposóul mostani állásához. Régebben (1869-től 1880-ig) a pénzügyminiszterium tisztviselője volt, hol fokról-fokra osztálytanácsosság emelkedett a hitelügyi osztályban, s ezen minőségében éveken át igen gyakran képviselte a miniszteriumot nagy fontosságú pénzügyi és üzleti kérdések fölötti

alkudozásoknál, s a pénzügyminiszter megbízottjaként több ízben járt külföldön is nagy érdekű ügyek rendezése végett.

Pallavicini Ede örgróf ősrégi, olasz eredetű család sarja, melynek egyik tagja, Károly, Mária Terézia korában származott be hozzánk, a nagy királynő hadseregében tábornokságig emelkedett s magyar hőlgyet, **Zichy** Leopoldina grófnőt, vett feleségül, ki, miután férje a karánsebesi csatában (1789) elesett,

egyetlen kiskorú fiúknak Csongrádban nagy terjedelmű birtokokat szerzett. Ez a **Pallavicini** a 30-as években elhaltakor hat fiút hagyott maga után, kik mind a katonai pályán szerepeltek. Ezek egyike volt **Arthúr**, ki mint huszárörnagy 1872-ben végezte életét Sopronban. **Arthúr** örgrófnak a fia **Pallavicini Ede** örgróf, ki 1845-ben született Paduában, hol akkor atyja mint huszárkapitány volt állomáson. Tanulmányait részint Sopronban, részint Pozsonyban végezte. A közpályára 1867-ben, tehát ezelőtt épen harmincz évvel lépett, mint Sopronmegye tiszteletbeli aljegyzője. Két évvel később a pénzügyminiszteriumban vállalt hivatal, honnan 1880-ban mint osztálytanácsos távozott, elfogadván mostani állását, melyre a bank közgyűlése egyhangúlag választotta meg.

Nagy képességeiről s töretlen munkaerejéről tanuskodik, hogy vezérigazgatói bokros teendői mellett egyéb közhatalmú tevékenységre is jut ideje és szorgalma. A főrendiház újjászervezése óta e háznak, melyben azelőtt születésénél fogva ült és sok évig egyik jegyzője volt, választott tagja s ugyanott a pénzügyi bizottságnak is munkás tagja; továbbá a Magyar Földhitelintézetnek választmányi tagja, s több más közhasznú intézet és iparvállalat igazgatója. Ennyi irányú tevékenységét s főleg a magyar

PALLAVICINI EDE ÖRGRÓF. Streibsky fényképe után.